

# DÉLVIDEK

Z O M B O R, 1943. április 12.  
Csihás Benő u. 3. III. évfolyam. 82. szám.

Főszerkesztő:  
Illés Sándor

Előfizetés egy óra 3.20, negyedévre 9.20 P.  
Levélcim: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

## Négynapos Hitler-Mussolini tanácskozás

**A két vezér és az olasz és német politikai és katonai vezetők behatóan foglalkoztak a politikai és katonai kérdésekkel és a megteendő intézkedésekkel — Semmi sem befolyásolhatja Németországot és Olaszországot abban, hogy minden erejüket latbavessék a totális háborúban, amelynek nem lehet más kimenetele mint a győzelem — írja a DDPK — A tengely rendelkezik a győzelem kivívásához szükséges erők és eszközök felett**

### Róma a találkozó gyakorlati következményeit várja

**A tengelyhatalmak az igazságosság elvei alapján akarják kiépíteni az új európai rendet, amelyben minden nemzet megtalálja szabad fejlődésének és együttműködésének lehetőségét — Olyan világos döntést akarnak, amely végérvényesen kiküszöböli a destruktív erőket**

### Tunéziában elkeseredett csata tombol, keleten viszonylagos nyugalom

Az elmúlt negyvennyolc órában érkezett hírek közül a legnagyobb jelentőségű az a hivatalos közlés, amely Hitler és Mussolini valamint a német és olasz politikai és katonai vezetők négy napos tárgyalásairól számol be. Az erről szóló hivatalos jelentést, a vezéri főhadiszállás és Róma vasárnap a késő esti órákban adta ki. A vezéri főhadiszállás hivatalos közlése bejelenti, hogy

#### a Führer és a Duce

találkoznak. Április 7-étől 10-éig tartottak a tárgyalások a vezéri főhadiszálláson. A Duce kíséretében volt Ambrosio hadseregtábornok az olasz nagyvezérkar főnöke, Bastianini külügyi államtitkár, valamint több politikai vezetőszemélyiség és az olasz fegyvernemek parancsnokai. A Führer kíséretében Göring birodalmi marsall, von Ribbentrop külügyminiszter, Keitel vezértábornagy, a vezéri főhadiszállás főnöke, Dönitz vezértengernagy, a német flotta parancsnoka és Zeitzler tábornok, a hadsereg vezérkari főnöke jelent meg. Hitler és Mussolini átfogó megbeszélések során az általános politikai és katonai kérdéseket és az együttes hadviselés kérdéseit tárgyalták meg teljes egyetértésben a megteendő rendszabályok tekintetében. A rendkívül szívélyes hangulatban lefolyt tárgyalásokon kidomborodott a tengely hatalmak azon szilárd elhatározása, hogy az összes erőket harcra vetik a végső győzelem kivívására és az Afrikát és Európát fenyegető veszély elhárítása érdekében. Újból megerősítették a közös célokat, amelyek az európai civilizáció megvédése és az európai nemzetek szabad fejlődésének és együttműködésének biztosítása.

A háromhatalmi egyezményben tömörült hatalmak győzelmének biztosítása kell minden nép közös érde-

keken alapuló együttműködését és a világ gazdasági javainak igazságos elosztását.

A megbeszéléseket a rendkívüli szívélyesség jellemezte.

A Német Távirati Iroda diplomáciai tudósítója, aki jelen volt a megbeszéléseknél, azt írja, hogy a Führer és Mussolini négy napon keresztül naponta hat és ennél is több órán át folytatott tanácskozásokat, ami már magában mutatja, milyen széleskörű és beható tanácskozások folytak. A tanácskozásokat a győzni akarás szelleme hatotta át. A tengely meg akarja és meg fogja nyerni ezt a háborút, mert a győzelemhez megvan minden szükséges eszköze. Amit az ellenséges propaganda állít a tanácskozásokkal kapcsolatban, nem más mint megtévesztő szándéku propaganda.

#### Berlini és római

jelentésekből kitűnik, hogy a Duce 7-én délután érkezett meg a találkozó színhelyére, ahol a Führer és munkatársai várták. Rendkívül szívélyes üdvözlés után azonnal megkezdődtek a tanácskozások. A Führer és a Duce tanácskozásaival párhuzamosan sok és beható megbeszélést folytattak a tengelyhatalmak politikai és katonai vezető személyiségei is. Időnként Mackensen római német és Dino Alfieri berlini olasz nagykövet is bekapcsolták a megbeszélésekbe. A záróülést 10-én tartották meg, amelyen megegyezésre születtek a megbeszéléseken hozott döntéseket.

A Führer és a Duce mostani találkozója sorrendben a tizenkettedik, a háború kitörése óta pedig a két vezér hetedik találkozója. A legutóbbi találkozó majdnem egy évvel ezelőtt április 28-a és 30-a között volt.

A MTI római jelentése szerint a két vezér találkozásának vasárnap

este között híre nem hatott a meglepetés erejével, mert az olasz főváros politikai és diplomáciai köreiből már hetek óta számoltak a két vezér találkozásának lehetőségével, az utóbbi napokban pedig már nyílt titok volt, hogy a nagyfontosságú megbeszélések folyamatban vannak. Római megítélés szerint a mostani találkozó egyike a

#### legfontosabbaknak

a Führer—Mussolini tanácskozások sorában és ép ezért nagy érdeklődéssel várják a félhivatalos kommentárokat és a találkozó várható gyakorlati eredményeit.

A Stefani iroda külföldi tudósítója kiemeli, hogy Mussolini a négynapos tanácskozások alatt ismét bizonyítékot adott rendkívüli munkabírásiának. A találkozó idején is állandó összeköttetésben volt Olaszországgal és fáradhatatlanul intézkedett.

A találkozóhoz az első félhivatalos kommentárt a német külügyminisztérium lapja, a Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz fűzte. A lap szerint a Führer—Duce találkozon a legfélreérthetlenebbül kifejezésre jutatta, hogy min fordul meg a dolog: Semmi sem befolyásolhatja Németországot és Olaszországot abban, hogy minden erejüket latbavessék a totális hadviselés érdekében, amelynek más eredménye nem lehet, mint a győzelem. Ma mindenki tudja Európában, hogy miről van szó és milyen választás előtt áll ez a földrész.

A DDPK ezután párhuzamot von az ellenséges tábor és a hármasegyezmény között és kifejti, hogy angolszász részről leplezetlenül megmutatkozik, hogy nem mernek beszélni a háborús célokról, mert ez szétrombolná a szövetségesek egész rendszerét és a kis államok rájönnének, hogy az angolszászok eladják

őket a Szovjetnek. Nem titok, hogy milyen engedményeket tett London és Washington Moszkvának és hogy az angolszászok milyen sorsot szánanak Lengyelországnak és a balkáni kis szláv államoknak. Ezzel szemben a Führer és a Duce kezességét vállalták, hogy az igazságosság alapján biztosítják a jövő új Európájának rendjét. A tengely hatalmak véglegesen biztosítani akarják életerüket a nyugatról és keletről fenyegető minden veszély ellen.

Ma világosan szemben áll egymással a két arcvonala — írja a lap. — Az egyik oldalon a tengelyhatalmak és szövetségeseik állanak, amelyek az életükért és az európai jólétért küzdenek, a másik oldalon pedig az angolszászok és a bolsevista nihilizmus, amelyek igyekeznek megghusítani az erős Európa megszervezését, hogy a földrész egymás között oszthassák fel. Az európai vezetés elszántsága és céltudata záloga a győzelemnek. A német sajtó nagy figyelmet szentel a találkozóknak és megfigyzéseiket fűz a kiadott hivatalos jelentésekhez. A Völkischer Beobachter azt írja, hogy a tengely hatalmak nem csak győzni akarnak, hanem olyan világos döntést is, amely véglegesen kiküszöböli a destruktív erőket a tengely hatalmak életeréből.

Késődelutáni római jelentés szerint az olasz fővárosban a találkozót azokkal a fejleményekkel hozzák összefüggésbe, amelyek Ribbentrop legutóbbi római tárgyalásai óta állottak be. Ezek: a keleti arcvonalon a téli offenzíva befejezése és az új nagy támadások megkezdése előtti harci szünet és az angolszászok tunéziai támadása, amelynek következtében csúcspontja felé közeledik a harc a Földközi tengerért. Kétségtelen, hogy a tárgyalásokon fontos szerepet játszott Olaszország helyzete is.

## Tömegrohamokat vezetnek az angolszászok Rommel és Arnim erői ellen

**Elkeseredett harcokban a német-olasz csapatok feltartóztatták az ellenséget**

Berlin, április 12.

Az Interinf. északafrikai helyzetjelentése szerint a tunéziai harcok súlypontja Pichon vidékén volt. Az angol és amerikai csapatok nagy páncélos és légi erők, valamint francia csapatok támogatásával mindenáron a tengely állásainak áttörésére törekedtek. A legsúlyosabb harcok a Mergalil völgyben zajlottak le.

A Mergalil völgy mindkét oldalát a német-olasz csapatok tartják. Az ellenség az állások ellen intézett rendkívül erős támadással egyidőben egy közeli magaslati állás ellen is rohamot vezetett, hogy megkerülje a német főállásokat. Az elkeseredett, egész napon át tartó harcokban a német-olasz csapatok eredményesen védekeztek és a völgyben 62 ellenséges páncélos löttek szét. Az ellenség véres veszteségei is rendkívül nagyok. Az ellenség a veszteségekre való tekintet nélkül folytatta támadásait. Sem az áttörési kísérlet, sem a német állások átkarolása nem sikerült. Az elszennvedett veszteségek hatása alatt az ellenség éjszaka átcsoportosította erőt.

A tunéziai arcvonal déli szakaszának dél-

nyugati szegélyén súlyos tömegtámadásokat vezettek az angolszászok. A német-olasz állások megtörése és megkerülése nem sikerült az ellenségnek. Rommel súlyos harcok közepette, állandó védekezés és támadás közben is tervszerűen hajta végre előre elkészített tervszerű mozdulatát. Montgomery átcsoportosítja erőt.

Súlyos nyomás nehezedik Armin tábornok hadseregére is, aki épűgy mint Rommel a mozgóharc minden technikai és taktikai módszerét eredményesen alkalmazza.

Kezdetben az angolok az amerikaiknak és franciáknak engedték át a támadó kezdeményezést, most már azonban annyira összekeveredtek a csapatok, hogy mindhárom hadsereg vesztesége kb. egyenlő arányú.

## A Szovjet eredménytelen erőfeszítéseket fejt ki a kubáni hídfőnél

**Tekintet nélkül ember- és anyagvesztésükre a fontos kulcs állások megszerzésére törekszenek a bolsevisták**

Berlin, április 12.

AZ INTERINF. JELENTI A KELETI ARCVONALRÓL, HOGY A TEGNAPI NAP KIEMELKEDŐ ESEMÉNYEK NÉLKÜL TELLÉTT ÉL.

Novoroszijzk és a kubáni hídfő vidékén az ellenség új vállalkozásokra készült és e célból csapatokat vont össze. A német légi erők eredményes támadásokkal szétverték az ellenség készenléti állásait és mély támadással rendkívül súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek, úgyhogy a bolsevisták elálltak támadási szándékuktól. A kubáni hídfőnél újra és újra egészen rendkívüli erőfeszítéseket tesz az ellenség, hogy kezébe kerítse ezeket a további hadműveletek szempontjából rendkívül értékes állásokat. Az ellenség nem törődik ember- és anyagvesztésével és minden áron döntő sikerre törekszik. Ezeket a kísérleteket a német csapatok mindannyiszor megghiúsították és rendkívül veszteségeket okoztak az ellenségnek.

Kisebbszovjet erők a Donec középső szakaszán befészkeltek magukat egy faluba. A német erők körülkerítették a helységet és megsemmisítették az ellenséget. Az ellenség egy másik helyen is megkísérelte, hogy megvesse a lábát

a Donec nyugati partján. A kísérletet megghiúsították.

Izjum térségében az ellenség az elszennvedett súlyos veszteségek hatása alatt lemondott minden újabb vállalkozásról.

Az Ilmen tótól délkeletre, Holm vidékén nagy erőket von össze az ellenség. A német légi erők nagy eredménnyel támadták a csapat- és páncélos összevonást, és 12 páncélos felgyújtottak vagy mozgásképtelenné tettek.

A német légi erők éjjel-nappali nagy eredménnyel támadták az ellenség vasuti és közlekedési célpontjait, katonai oszlopait és mögöttes célpontjait. Légiharcban 18 repülőgépet lelőttek. A kubáni vidéken egy szovjet repülőter megtámadása során hat gépet veszített az ellenség.

A német légi erők a Ladoga tótól délre eredményes támadást intéztek egy szovjet repülőter ellen. Súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek a murman vasut pályaudvarai és a mögöttes területeken lévő ipartelepek elleni támadásokkal is.

## Horvátország vasárnap ünnepelte önállóságának második évfordulóját

Zágráb, április 12.

Horvátország fővárosában vasárnap ünnepeltek meg a horvát állam önállóságának második évfordulóját. Az évforduló alkalmával nagyszabású katonai díszszemlét rendeztek, amelyen megjelentek a szövetséges és baráti államok diplomatái is. Pavelics a díszfelvonulás után Zágráb főutvonalain lakására hajtatott, ahol fo-

gadta a diplomáciai kar szerencsekívánatait.

Este hét órakor a zágrábi színházban díszhangversenyt rendeztek.

Az idei évforduló ünnepei szerényebb keretek között zajlottak le mint tavaly, részint azért, mert Horvátország fokozta katonai erőfeszítéseit, részint pedig azért, mert a vidékkel szünetel a vasuti forgalom.

## Politikai merénylet Franciaországban

Párizs, április 12.

Ismeretlen tettesek revolveres merényletet kíséreltek meg Capran volt kommunista képviselő ellen, aki a háború kitörésekor kilépett a kommunista pártból és a bolsevistaellenes mun-

kásság élére állt. A merénylet mintegy 30 lövést adott le, majd elmenekültek. Caprannak nem történt semmi baja, a védelmére kirendelt rendőrfelügyelőt azonban megölték a golyók.

## Nyüzsögnek a német tengeralattjárók Amerika és Délafrika partjai előtt

Genf, április 12.

Amerikai részről közölték, hogy hét hónapi nyugalom után a német tengeralattjárók most újra megjelentek az amerikai partok előtt és

több hajót süllyesztettek el.

A fokvárosi hajóhad parancsnoka kijelentette, hogy Délafrika egész partvidéke előtt nagyszámú német tengeralattjárót észleltek.

T U R U L

FILMSZÍNHÁZ; TELEFON: 328

Kedd - Csütörtök

Igy szerel egy férfi

Főszerepben: L I Z Z I  
W A L D M Ü L L E R  
A L B R E C H T S C H O E N H A L S

POTMŰSOR: magyar és olasz hiradó

EDEN IS RÉSZTVEZ A SZAKADÁR FRANCIA CSŐPORTOK TÁRGYALÁSAIN

Zürich, április 12.

Catroux tábornok több olyan katonai személy kíséretében, akik már folytattak megbeszélést Giraud tábornokkal Londonba érkezett. A degaullisták és Giraud-pártiak megbeszélésein hír szerint Eden angol külügyminiszter is részt vesz. Egyes francia körökben biznak a meg egyezés lehetőségében.

HÉT PARTRASZÁLLT TERRORISTÁT KERESNEK NORVÉGIÁBAN

Stockholm, április 12.

Ideérkezett hírek szerint a norvégiai német és norvég rendőrség széles körű nyomozást folytat hét angol részről partraszállt személy kézrekerítésére, akiket rongálási feladatokkal tett partra az ellenség. Hír szerint a hét személy közül csak ketten tudnak norvégül. A nyomravezetőknek 5.000 norvég korona jutalmat tűztek ki. Az ellenség ügynökeit Harra halászfalunál tették partra.

HUSZRA EMELKEDETT A NÉMETORSZÁG FELETT TEGNAP LELOTT ANGOL REPÜLŐGÉPEK SZÁMA

Berlin, április 12.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a tegnapi virradóra német birodalmi területek ellen intézett ellenséges légitámadás során leloott angol repülőgépek száma 20-ra emelkedett.

PAPEN NEM MEGY LISSZABONBA NAGYKÖVETNEK

A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: Külföldi újságírók a Wilhelmstrassen azíránt érdeklődtek, igaz-e az a hír, hogy Papen lisszaboni nagykövete lesz. Német részről kijelentették, hogy az ilyen híresztelések átlag minden negyedévben felmerülnek, de éppen olyan esztelenek, mint az állítólagos német békepuhatóságokról terjesztett rendszeres jelentések.

BRAZILIA ALÁIRTA AZ EGYESULT NEMZETEKHEZ VALÓ CSATLAKOZÁST

(Német Távirati Iroda). A braziliai külügyminisztérium közli, hogy Brazília washingtoni nagykövete kormánya nevében pénteken aláírta a szövetségi szerződést az „egyesült nemzetek-  
kel.”

Mint ismeretes, Roosevelt még néhány hónappal ezelőtt határozottan hangsúlyozta, hogy Brazília még nem számítható a szövetséges nemzetek közé, jóleket kijelentette, hogy hadállapotban van a tengelyállamokkal. Közben azonban Brazília kormánya ismételtelen rámutatott arra, hogy a szövetségesekhez tartozónak tekintse magát. Az Egyesült Államok Bolíviát is felhívta, hogy csatlakozzék a szerződéshez.

BOSNYÁK JOZSEF

könyvnyomdája  
Z O M B O R  
Csalás - Bemű 3

12100000 és módos.  
nyomatványok  
híradó közlöny

Pontos kiszolgálás  
TELEFON 213

## Vitéz Jány vezérezredest a német vaskereszt lovagkeresztjével tüntette ki a Führer

A MTI jelenti, hogy a Führer a német vaskereszt lovagkeresztjével tüntette ki vitéz Jány Gusztáv vezérezredest, a második hadsereg parancsnokát. A kitüntetést Kitzinger vezértábornok adta át, aki repülőgépen érkezett. Kitzinger vezértábornok örömeinek adott kifejezést, hogy a magas kitüntetést nyújthatja át Jány vezérezredesnek a Führer és

a német véderő nevében és hangoztatta, hogy ez a kitüntetés vitéz Jány vezérezredes személyi bátorságának és a második magyar hadsereg mindig példás bevetési készségének elismerése.

A kitüntetés átvétele után vitéz Jány vezérezredes osztotta ki tisztjeinek a magas német kitüntetéseket.

### Német hadijelentés:

## Kairouan és Sousse között kemény harcokat vívnak a tengelycsapatok utóvédei

### Sfax-ot és Kairouant tervszerűen kiürítették

Berlin, április 12.

A vezéri főhadiszállás hétfői hadijelentése közli, hogy a keleti arcvonalon, Izjum környékén eredményes tisztogató harcokban a németek két ellenséges zászlóaljat morzsoztak fel. A keleti arcvonalon főbb szakaszáról csak sikertelen szovjet előretörési kísérleteket jelentenek a Kubáni hídfő és a Ladoga-tó vidékéről.

Tunéziában a német-olasz utóvédek Kairouan és Sousse között szilárd ellenállást fejtenek ki és feltartóztatják az ellenség páncélos erőinek előretörését. A tengely csapatok az állások szétrombolása után Sfaxot és Kairouant kiürítették.

A léghaderő meglepetésszerű támadásokkal súlyos károkat okozott az ellenségnek és eredménye-

sen támogatta a tengely csapatok harcait.

Egyes ellenséges repülőgépek berepültek a megszállt nyugati területek fölé és egészen a német határig törtek előre. A német légvédelem öt ellenséges gépet lelőtt.

Angol torpedóvető repülőgépek a Biscayai örfőben megtámadtak egy könnyű német hajókaravánt. A légvédelem 5 ellenséges gépet lelőtt.

A megszállt nyugati és a norvég partok előtt német haditengerészeti útegek négy ellenséges repülőgépet lőttek le.

Egy német tengeralattjáró a Földközi-tengeren elsüllyesztett egy 8.000 tonnás ellenséges cirkáló és megromolt egy rombolót.

## Angolszász katonai tárgyalások Közel-Keleten

Lisszabon, április 12.

Wilson angol tábornok az utóbbi hetekben számos szemleutat tett és megbeszélést folytatott, amiből török katonai körökben arra következtetnek, hogy az angolszászok a Földközi-tenger keleti részének környékén növekvő katonai tevékenységet fejtenek ki. Ezzel kapcsolatban úgy tudják, hogy Wilson tábornok, a közelkeleti

angol hadsereg főparancsnoka, ezelőtt mintegy husz nappal megbeszélést folytatott Jeruzsálemben Knatchbull Hugessen ankarai angol nagykövettel. Ezután, Holmes tábornok, a 9. brit hadsereg parancsnoka kíséretében látogatást tett Ciprusz szigetén, ahol Nikóziában katonai értekezletet tartott. Ezen a megbeszéléseken állítólag Allam Brooke tábornok is résztvett.

## Japán légisikerek

Tokió, április 12.

A japán császári főhadiszállás jelenti, hogy a japán légierők az India-burmai határ közelében és India belsejében eredményes tevékenységet fejtettek ki. Három fontos angol támaszpontot bombáztak és légiharcokban, valamint

repülőterek elleni támadásokkal a földön 36 ellenséges repülőgépet pusztítottak el.

A japán légierők elsüllyesztettek egy 1.000 és két 500-500 tonnás angol hajót.

A japán veszteség egy repülőgép.

## Nemzeti kormány alakul Svédországban

Stockholm, április 12.

A svéd szociáldemokrata párt vezetői értekezletet tartottak Hansson miniszterelnök elnökletével. Határozati javaslatban kimondta az értekezlet,

hogy miután a Svédországot fenyegető háborús veszély nem csökkent, nemzeti kormányt kell alkotni.

## Kétszázötvenezer francia hadifogoly szabad munkaviszonyba kerül

Páris, április 12.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy Sauckel körzetvezető és Laval francia miniszterelnök párisi megbeszéléseinek eredményeképpen 250.000 németországi francia hadifogoly szabad munkaviszonyba kerül. Ezeket a hadifoglyokat elbocsátják a hadifogolytáborokból és ugyan olyan munka viszonyok között dolgoznak a jövőben, mint a Franciaországból Németországba utazott munkások.

## ROOSEVELT UJABB ADÓMELELÉSEI A FENYEGETŐ INFLÁCIÓ MIATT

Washington, április 12.

Washingtoni politikai körökben úgy tudják, hogy Roosevelt három szükségrendeletén kívül törvényjavaslatokat is akar előterjeszteni újabb pótdadókról és a lényegszertalanulosság bevezetéséről. Rooseveltnek az infláció elleni harca négy alapelvből indul ki: az élelmiszerárak és a bérek megszilárdítása, a vásárlóerő csökkentése, adózás és nagyobb takarékoság révén. Az élelmiszerárakat a kiskereskedelemben is rögzíteni akarják, az eddigi rendszerrel ellentétben.

## IZMEN INÖNÜ MEGHOSSZABBITOTTA UDÜLÉSÉT

Ankara, április 12.

Izmet İnönü török köztársasági elnök Jaloában üdül és úgy határozott, hogy meghosszabbítja üdülését. Az államelnök üdülése alatt is fogadja a jelentésetekre érkező államférfiakat. Így Szaradzoglu miniszterelnök tartózkodott két napig jelentésettel végett az államelnöknél. Izmet İnönü Mehemmedzoghlu külügyminiszter jelentésettel is végett.



**2-szer naponta**  
reggel és különösen este lefekvés előtt  
**Chlorodont**  
fogpaszta

### AUSZTRÁLIA SEGÍTSÉGÉRT KIÁLT

Genf, április 12.

(Német Távirati Iroda) Londonból jelentik: A Csendes-óceán az elszalasztott alkalmak arcvonala lett — állapította meg Curtin miniszterelnök a Times jelentése szerint Bataan elesetének évfordulója alkalmával, Curtin nyomatékosan felszólította a szövetséges nemzeteket, ne hanyagolják el a Csendes-óceáni hadszínteret. A japánok egyre több időt nyernek s ez fokozódó mértékben lehetővé teszi számukra katonai állásaik kiépítését és konszolidálását. Már most sokkal hosszadalmasabb és nehezebb lenne őket megverni.

Csangkajsek felesége Los Angelesben 45 percig tartó megbeszélést folytatott Evatt dr.-ral, Ausztrália külügyminiszterével.

Evatt San Franciscóban beszédet mondott és ebben sürgette Japán azonnali leverését. „Csatlódik mindenki — mondotta —, aki a Csendes-óceáni helyzetet nemcsak másodrendűnek tekint, hanem további halasztással is összeegyeztethetőnek tartja. Tisztában kell lenni azzal, hogy ha elég hosszú ideig hagyjuk Japán birtokában a szövetségektől elrabolt területeket, akkor a Csendes-óceánon sötét jövő előtt állunk.”

### WILLKIE A SZÖVETSÉGESEK POLITIKAI HIBÁIRÓL

Buenos Aires, április 12.

(Német Távirati Iroda) A Prensa munkatársa Newyorkban felkereste Willkiet és kérdést intézett hozzá, mi a véleménye a háborús fejleményekről.

— A szövetségesek — válaszolta Willkie — sok és súlyos diplomáciai hibát követtek el. A politikai vereségnek sokkal súlyosabb hatása van, mint a katonai kudarcnak. A szövetségesek téves politikát folytattak, úgy hogy nem lehet többé teljesen bízni a politikai győzelemben. Bizonyítéka ennek az északafrikai események, valamint az a megnevelés, amelyet a Szovjetunióval és Csanking-Kínával szemben mutattak. A háború és ugyanakkor a béke megnyerése végett a szövetségesek politikájának őszintébbnek és egyszerűbbnek kell lennie. Azon kívül a mostani háborúnak nincs semmi erkölcsi alapja. Ez nemcsak személyes felfogásom, hanem ugyanígy gondolkodnak Nagybritannia, a Szovjetunió és Csanking-Kína népei.

### AZ AMERIKAI HADERŐ VESZTESÉGE 75.945 EMBER

Genf, április 11.

(Német Távirati Iroda) Newyorkból jelentik: A háborús tájékoztató hivatal közölte, hogy az Egyesült Államok haderőinek vesztesége — azokról van szó, akiknek hozzátartozóit már értesítették — a háború kezdete óta 75.945 ember. Ezek közül 11.667 halott, 13.554 sebesült, 41.070 eltűnt, 9.654 fogoly.

# Rendelet az átvonuló német haderő beszállásolásáról

Budapestről jelentik: A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki a német véderő Magyarországon tartózkodó tagjainak beszállásolásáról.

A rendelet első része az ideiglenes (átvonuló) szállásra vonatkozik. Ideiglenes vagy átvonuló szállás általában legfeljebb 30 napra, át-helyezéseknél azonban az új állomáshelyen legfeljebb 8 napra vehető igénybe.

Egyenkénti utazásnál átvonuló beszállásolás esetében minden tisztnek egy szobára, törzstisztnak és tábornoknak — ha erre lehetőség van — két szobára van igénye. Tiszthelyettesek (örmszerekek, törzsrmszerekek, főtörzsrmszerekek és alhadnagyok) ketten közösen egy szobában helyezendők el. Egyéb legénység szakaszvezetőik részére közös elhelyezés illetékes elsősorban a laktanyában vagy a kincstár által bérelt más helyiségben, különben egyéb polgári helyiségben. Lovak elsősorban kincstári vagy a kincstár által bérelt laktanyákban helyezendők el, ilyenek hiányában polgári istállóban.

Tisztek után személyenként és naponta, tiszthelyettesek után

szobánként és naponta 70 fillér a térítési díj.

Budapesten és több városban valamint községben, köztük Ujvidéken, Zomborban, Szabadkán, Zentán és Magyarániszán. Minden más községben a Bácskában személyenként és naponta illetve tiszthelyettesek után szobánként és naponta 52 fillér a térítési díj. Ha törzstiszt vagy tábornok két szobát vesz igénybe, a fenti díjak kétszeresét kell fizetni. Tisztek szállodai elhelyezése esetén kiszolgálási díj fejében a szoba igazolt polgári árának 10—15 százalékát kell fizetni a helyi polgári hatóság által megállapított érvényes százalékarány szerint. Egyéb legénység után naponta és személyenként 3 fillér térítendő, abban az esetben, ha a szállásadó tüzelőanyagot és főzőedényt is szolgáltat, ha ezt nem szolgáltatja, személyenként két fillér a térítési díj; Lovak után naponta és lovanként 3 fillér térítendő, ha a szállásadó alomszalmát is ad 5 fillér, ha szalma helyett más almot ad 4 fillér.

Csapatok, alakulatok átvonuló beszállásolása esetében a szállásigény ugyanaz mint az egyenkénti utazóknál.

Ebben az esetben a következő összegek térítendők: tisztelnél és tiszthelyetteseknél ugyanannyi mint egyenkénti utazásnál, legénység után az elhelyezés minőségétől függően hajlékért 2—7 fillért, butorért 0.4 fillért, fűtésért és világításért 2.0 fillért fejenként és naponta. Lovak után az elhelyezés minőségétől függően hajlékért 3—6 fillért, eszközökért 0.8 fillért, világításért 0.6 fillért kell téríteni lovanként és naponta, emellett az alomszalmáról a beszállásoltnak kell gondoskodnia. Kocsiszínért Budapesten és városokban valamint külön felsorolt községekben 14 fillért, minden más községben 10 fillért kell téríteni naponta. Irodák, iskolák, órszobák, gyen-gelkédő szobák, raktárhelyiségek, fogdák stb. után helyiségenként 70 illetve 50 fillért kell fizetni naponta.

Az állandó beszállásolás harminc napnál hosszabb időre való beszállásolás. Ebben az esetben egyenkénti beszállásolás esetében a tisztnek ha nem laktanyában szállásoltatnak el vagy maguk gondoskodnak szállásról saját költségükön vagy kívánságukra elhelyezésükről az állomásparancsnokság, ahol pedig állomásparancsnokság nincs, a községi előljáróság illetve a polgármester gondoskodik. Ez utóbbi esetben a szállás után a ténylegesen felmerült költségek számíthatók fel. A ténylegesen felmerült költségek alatt a szállás bérét, a ház felügyelői díját, szemétpénzt, esetleg felvonódíjat illetve szállodai szobában történt elszállásolás esetén a rendes szobaárát kell érteni, beszámítva minden esetben az esetleges fűtés, világítás és kiszolgálás költségét is.

Laktanyában történő beszállásolás esetében tisztelnél a rendfokozat szerinti lakbérhányad számítható fel.

A tiszthelyettesek is — ha nem laktanyában szállásoltatnak el — szintén vagy maguk gondoskodnak szállásról saját költségükön vagy az állomásparancsnokság illetve a községi előljáróság vagy polgármester köteles elszállásolá-

sokról gondoskodni. Lovak egyenkénti beszállásolásánál lovanként és naponta 3 fillért kell téríteni. Az alomszalmáról a beszállásoltnak kell gondoskodnia.

Közös beszállásolás esetében ugyanazok a feltételek térítendők, mint az egyenkénti állandó beszállásolásnál.

A szállást az állomásparancsnokságnál, ahol nincs állomásparancsnokság, a polgármesternél vagy a községi előljáróságnál kell igényelni.

Ezek tartoznak gondoskodni a szállásigénylőnek a kijelölt szállásra, vezetéséről és arról hogy a német véderő tagjainak a szállás elfoglalása körül nehézségei ne támadjanak.

Az egyenkénti utazók a szállásadónak fizet-

nek. Csapatok, alakulatok nem fizetnek szállásdíjban, hanem elvonulásuk előtt, vagy amennyiben elszállásolásuk öt napnál tovább tart, öt naponként az elszállásoltak létszámát, a szállás mérvét és időtartamát feltüntetve írásbeli igazolást adnak át a községi előljáróságnak illetve polgármesternek. Ezeket az igazolásokat a községi előljáróságok, polgármesterek a szállást szolgáltatókról kétpéldányban készített névjegyzék kíséretében kifizetés végett az állomásparancsnokság útján, közvetlen igénylés esetén közvetlenül a területileg illetékes hadtestparancsnoksághoz tizenöt naponként feltesztetik. A hadtestparancsnokságok a beérkező igazoló irat alapján megállapítják a térítendő díjak helyességét és azokat haladéktalanul kiutalják a községi előljáróságoknak. A kiutalt térítési díjat a községi előljáróságok a szállásadónak levonás nélkül haladéktalanul kötelesek kifizetni.

A rendelet a Budapesti Közlöny április 9-i számában jelent meg és a megjelenéssel egyidejűleg életbelépett.

## Ország, ahol a csempészség a legnagyobb tekintélyű foglalkozás és 9 rendőr képviseli a fegyveres erőt

Andorrában csak egy ember képviseli a törvényt és jogrendet: a francia rezidens. Minden vitás vagy peres kérdésben az ő kezében van a döntés, jogi formalitások, törvénykezési szervezet, tárgyalás, ügyész és védőügyvédek nélkül. Az ország 6000 polgára, ezek a nyers, mindig sötét ruhákba öltözött, mindig esernyővel és hatalmas gyapjúnyakravalóval járó hegyilakók nem is kívánják ezt másképp. Amit a rezidens a kormányhatalom másik részével, a szomszédos spanyol határváros, Seo de Urgel püspökével együtt kimond, az ellen egyetlen andorrai állampolgár sem fog sohasem szót emelni.

Andorra lakói valóságos középkori szigorúsággal őrökdnek a jó erkölcsök felett és argusszemekkel figyelik a különböző nemű fiatal-ság gyengéd kapcsolatait. Ha az ország valamelyik újszülött polgára nem egyházilag jóvá-hagyott házasságból származik, semmi körülmények között sem kerülheti el a kiutasítást. Mint nem kívánatos idegen kénytelen Francia-országba vagy Spanyolországba kivándorolni és sohasem élvezheti az andorrai polgárjogokat, melyek közül a legnagyobb nagyrabecsülésnek egy különben nem is nagyon erkölcsös foglalkozás, a csempészet gyakorlása örvend. A 3000 méter magas hegyek közé elrejtőzött állam alatt-valóinak nem szabad rossz kenyeret sütniük, nem szabad nyilvánosan flörtölniük, de csempészní — azt szabad nekik. Nem mintha a „kormány” nem tilalmazná, de vajjon hogyan lehetnehet fel valaki egy csempészt egy olyan országban, amelynek minden lakója csempész?

### 9 RENDŐR ŐRZI AZ „ÁLLAMOT”

A csempészet mindenestre az ország leg-tiszteletreméltóbb és legjobban megbecsült ha-gyományai közé tartozik. Lemondóan jegyzi meg maga „Andorra hivatalos hercekedelmi ké-zikönyve” is, melyből egyenként csak egyetlen példány van: „Az ország legjobb jövedelmi for-rása a csempészet”. Amióta ez a rezignált meg-állapítás a kézikönyvbe belekerült, a csempé-szet tekintélye természetesen még jobban me-gerősödött, már amennyiben fokozásról még egy-általában szó lehetett. A rezidens, a két minisz-ter és a kilenc rendőr — ez a miniatűr köztár-saság egész fegyveres ereje — hiába folytatja szemlalomharcát a közeleti erkölcsöket megcsu-foló főfoglalkozás ellen, de talán jobb is ez, mert ugyan honnan is folyhatnának be az adók az államkincstárba, ha nem „az ország legjobb jövedelmi forrásából”? A mellékfoglalkozás-ként üzött dohánytermelés és állatkivitel sem-miképpen sem jövedelmez annyit, hogy a köz-igazgatási szervezetet eltarthassa.

Az idegen ebbe a boldog országba, mely az általános ellenére még egyetlen nagyha-talom feltékenységét sem keltette fel, csak ak-kor nyerhet felvételt, ha egy állampolgármót az oltár elé vezet, ebben a rendkívüli esetben azon-ban nemcsak önműködőleg, hanem ingyen és bérmentve megkapja az állampolgárságot — és ezzel együtt a csempészség jogát. Ilyen módon eddig összesen hat külföldi lett az andorrai köz-társaság polgára, sőt egyikük azoknak a férfiak-

nak körébe is belekerült, akik havonként két-szer belovagolnak a fővárosba, hogy mint kép-viselők a komor tanácsházban az ország sorsá-ról tanácskozzanak. A végrehajtóhatalom azon-ban egyedül a rezidens kezében van, a „parla-ment” tehát csupán dekoratív intézmény. (TEK)

## 250 millió munkáskéz áll a tengely háborúja mögött

A korszerű háború hihetetlen mennyiségű hadianyagot, lőszert és sokféle eszközt, szerszá-mot kíván, amelyek előállítására óriási feladato-kat ró a harcoló államok iparára. Ezeknek a fel-adatoknak kellő időben és szükséges mértékben megfelelni, legalább oly fontossággal bír, a győ-zelem kivívásának szempontjából, mint a kidű-nően képzett és jól harcoló hadsereg.

A tengelyhatalmaknak e tekintetben sike-rült döntő fölényre szert tenniük a szövetsége-sekkel szemben. Európának 250 millió munkás-keze áll a tengely katonái mögött és ez a tekin-télyes szám több, mint negyzerese pl. az ame-rikai munkaerők számának, ahol ezidőszertint mintegy 60 millióra rug a számbavehető mun-káskéz. Attól eltekintve, hogy ilyenformán az USA-ban csak negyedrészt annyi ember dolgo-zik a háború szolgálatában, mint az óvilágrész-ben, óriási hiány mutatkozik szakmunkásokban, ami az elmúlt esztendőben pl. arra vezetett, hogy az amerikai munkásságot nem is tudják egyszerre foglalkoztatni, hanem három részlet-ben dolgoztattak velük, mert az irányításukhoz szükséges szakembereket nem tudták annyifelé oszítani, ahány helyre kellett volna.

1942 áprilisában pl. a következőképen osz-lott meg az amerikai dolgozók száma: hadfel-szerelési iparban 15.3 millió, az általános fo-gyaszti cikket előállító iparban 22 millió, a mezőgazdaságban, vállalkozásokban, saját mülhe-lyekben és háztartásokban pedig 14.5 millió mun-kás dolgozott. Ezek a számok időközben még kí-ssebbek lettek, mert számtalan foglalkozási ág férfiaiából sokan katonai szolgálatot teljesítettek, noha amerikai tervek szerint a hadfelszerelési iparban foglalkoztatottak számának 1943-ban el-kellene érni a 20 milliót.

Az sem válik az amerikai termelés előnyé-re, hogy a legtöbb új ipari munkásnak semmi közössége nincs az ezidőszertint foglalkoztá-tó iparral, mert csak most, a szükség törvénye alapján lett ipari munkás, ezzel szemben euró-pai ipari munkások foglalkozása évszázados ha-gyományokon, ipari nevelésen alapul. Köny-nyű elképzelni, hogy a népezekből, indianoiból és az USA más friss népeiből sohasem lehet-e európai színvonalú ipari munkásságot nevelni, vagy ha igen, az nem történhet meg egy két-esztendő alatt. Annál is inkább nehéz feladat ez, mert az amerikai munkás eddigéig csak job-bára egy bizonyos munkarészt elvégzésére kap-pott kiképzést; az európai munkásnak pedig ál-talános ismeretei vannak, tudomása van a tel-jes munkaanyagról, még akkor is, ha annak csak egy részét végzi. (FSS)

# A Délvidék nagy fénnel ünnepelte meg a felszabadulás második évfordulóját

Zomborban fáklásmenet és tábori mise volt

A felszabadulás második évfordulóját az egész Délvidék nagy fénnel és lelkesedéssel ünnepelte meg. Az összes templomokban hálaadó istentiszteleteket tartottak. A házakat felbogarították és az ünnepeken résztvettek az összes társadalmi és nemzeti egyesületek.

Zomborban a felszabadulás ünnepét a DMKSz fiókja rendezte meg a hatóságok és az egyesületek bevonásával.

Az ünnepek már szombaton este megkezdődtek. A honvédek, a vitézek, tűzharcosok, leventék és más egyesületek felvonultak a Hitler és Deák Ferenc köruton a vármegyeháza elé, ahol szerenádokat adtak a főispánnak és az alispánnak. Innen a városháza elé vonult a menet, ahol szerenádokat adtak a polgármesternek. Itt Sulyok József Gyóni Géza egyik versét szavalta, majd Vikár István tanár üdvözölte a honvédséget. Pétery István Bükky György »A honvédek« című versét szavalta el. Az egyesített zombori dalárdák énekszámokat adtak elő.

Vasárnap zenés ébresztővel kezdődött az ünnepség. Dél előtt 10 órakor tábori mise volt a Szent-háromság téren, amelyen megjelentek az ünneplő közönségen kívül a honvédalakulatok, az iskolák, egyesületek, hivatalok és különböző szervezetek képviselői. A tábori misét hazafias ünnepség követte. A Himnusz után Horváth Mária verset szavalt, majd Koppány Sándor református lelkész mondott ünnepi beszédet.

Beszéde során kifejtette, hogy ez a nap számítás napja. Emlékezni a múlt, megmérni a múlt dolgát a jelenben és elhatározásokat tenni a jövő felé. Számot adni magunkról, munkánkról, álmainkról, vágyainkról, örömeinkről és bánatunkról.

Beszélt a kisebbségi sorsról, amikor azért kellett imádkoznunk, hogy Isten adjon nekünk legalább szülőföldünkön hazát. Ez az idő teli volt nehézségekkel, kiutasításokkal. Bele kellett törődni a múlt megfellebbezhetetlen ítéletébe, elfogadni az új életformát, s engedelmessé válni olyan akaratnak, amely ellenséges érzülettel volt felítve. Elfogadni és hitvallást tenni olyan történelem mellett, amely sohasem volt ennek a földnek a kifomálója. Ezek az évek nem csak a reménység éveit voltak, hanem a munkáé is. Kiteremték a közösségi és egymásrautaltsági érzést. Ha idegen ebben az időben azt kérdezte, hogy mi a célja az itteni kisebbségben élő magyaroknak, úgy öntudatosan azt feleltük, hogy megtartani azt, ami magyar érték, hogy különböznünk tenni és maradni, mint az államalkotó többség. S amint az évek multak, rájöttünk arra, hogy érdemes volt dolgozni.

A jövőről beszélt ezután. A jövő arról beszélt — mondotta Koppány, — hogy az élet sokkal komolyabb és halálosabb kockázat, mint amilyennek bármikor gondoltuk. Feladatunk, hogy felkészüljünk rá. Fel kell készülnünk a próbatételre, hogy ki tudjunk állni a gátra. Most különösen éreznünk kell az egymásrautaltság szükségességét, azt az érzést, amely minket itt sorsközösségbe egybefűz.

— Ma az egyén sorsa a közösség sorsa, fejezte be beszédét Koppány Sándor református lelkész.

Utána Borkuthy Emilia Gyóni Géza egyik szép versét szavalta el mély átérzéssel. Muity István karp. örvezető vitéz Rózsás József: Honvédroham című versét mondta el, amit a Hiszekegy követett. Az istentisztelet alatt a dalárdák énekeltek zenekari kísérettel.

Délután fél négy órai kezdettel a zombori Magyar Közművelődési Egyesület kultureladást rendezett a városháza nagytermében. Dr. Sik Sándor egyetemi tanár, az ismert költő a versolvasás művészetéről tartott érdekes előadást, majd saját verseiből szavalt. Utána dr. Gajtó István gimnáziumi tanár Körösi Csoma Sándorról, a nagy magyar Ázsia kutatóról emlékezett meg szép előadásban.

**SZABADKÁN** a nagy lelkesedéssel előkészített ünnepélynek egyik kimagasló pontja a szegedi Tanárképző Főiskola kamarakórusának hangversenye volt. Az ünnepi hangverseny védnökségét dr. Reök Andor főispán, vitéz nemes Kozma Zoltán vezérőrnagy, dr. Völgyi János polgármester, dr. Rác Andor törvényszéki elnök, dr. Ijjas József érseki biztos, dr. Batizfalvy János szegedi egyetemi tanár, dr. Szimon István főkapitány-helyettes és nemesmilitics dr. Dekker Endre felsőházi tag, a Népkör elnöke vállalták el. A szegedi kamarakórust dr. Szógl

Endre főiskolai tanár vezényelte nagy sikerrel. Kiemelkedő eseménye volt még az ünnepélynek dr. Sik Sándor papköltő előadása, aki saját verseiből adott elő. Fehér Ödön vezetésével a Népkör ének-kara is közreműködött. A felszabadulási ünnepély keretében átadták dr. Völgyi polgármesternek azt a zászlót, amelyet a felszabadulás napján még a honvéd csapatok beérkezése előtt végig hordoztak a városban.

**UJVIDÉKEN** a magyar honvédek bevonulásának a második évfordulóját a DMKSz rendezte meg nagy lelkesedéssel. Valamennyi felekezet templomaiban ünnepi istentiszteletet tartottak, 11 órakor pedig a Levente Otthonban tartották meg az ünnepélyt. Az ünnepélyt a Szózatot az újvidéki Polgári Daloskör nyitotta meg. Ezután Varga János felolvasta a Kormányzó Ur őfömméltósága 1941 április 10-én elhangzott legfelsőbb parancsát. Az ünnepi beszédet dr. Nagy Iván országgyűlési képviselő tartotta meg, majd Blazsek Ferenc a DMKSz titkára beszélt a felszabadulás napjáról történelmi megvilágításban.

**ÓBECSEN** a felszabadulás második évfordulójának ünnepén az összes vallásfelekezet templomaiban ünnepi istentiszteletet tartottak. Utána a képviselőtestület díszközgyűlést tartottak a község-háza tanácstermében. A díszközgyűlés megnyitó beszédét Karácsonyi Imre községi bíró tartotta. A nap jelentőségéről Csizofszky István alsóvárosi plébános képviselőtestületi tag tartott ünnepi beszédet. Dél előtt 11 órakor műsoros hazafias ünnepélyt tartottak a Hősök Emlékműve előtt. A Hiszekegyet a tüzoltózenekar játszotta Buzás Ede karnagy vezényletével. Jakab Ödön »Riadó« című versét Eszteleczki Pál levente szavalta. »Élj őseink hazája« című, éneket a Magyar Dalkör bíró János karnagy vezényletével énekelte. Ünnepi beszédet Petrányi Ferenc apátplébános mondott. A »Magyar dalos induló«-t a Polgári Magyar Dalkör adta elő. Petőfi Sándor »Magyarok Istene« című költeményét Szabó Annuska szavalta. Ezután az egybegyűltek elénekeltek a Himnusz, majd a Hősök Emlékműve előtti díszfelvonulással ért véget a szép ünnepség.

**BAJMOKON** nagy körültekintéssel rendezték meg a felszabadulási ünnepélyt. Mivel itt hétfőn tartották meg az ünnepélyt a templomban délután tartották hálaadó imát, majd az országzászló előtt rendeztek műsoros ünnepélyt. Az ünnepély keretében Herceg Kálmán felolvasta a Kormányzó Ur őfömméltóságának 1941 április 10-én elhangzott parancsát. Ezenkívül ünnepi beszéd, hazafias szavatelok és énekszámok szerepeltek a műsorban. Végül az Országzászló megkoszorúzásával ért véget az ün-

## Nemesmilitics felszabadulásának emlékűnepe

Nemesmilitics lakossága a DMKSz helyi fiók rendezésében vasárnap délelőtt ünnepelte meg a honvéd hadsereg bevonulásának második évfordulóját. A reggeli szent misén 250 levente és nagyszámú felnőt hlvő járult a szent áldozáshoz, hogy a legméltóságosabb Oltári-szentség előtt hálat adjon a két év előtt történt boldog felszabadulásáért.

Az istentisztelet előtt a leventék dísz-szakasza az országzászló emlékműre felvonta az ünnepi se-lyemlobogót és a Te Deummal egybekötött misén a templomot teljesen megtöltötte az ájtatos hívők nagy tömege. A Himnusz elhangzása után a közönség kivonult az országzászló emlékműhöz, ahol az ünnepély többi része a következő sorrendben folyt le.

Mátyus István titkár elszavolta a magyar Hiszekegyet, amelynek végső, közismert szakaszát a leventék együttesen mondták el.

Utána Körmendy István elnök ismertette Zrinyi-sorokban »Felszabadító nagyhét« címen a két év előtt történt eseményeket, amelyeknek felújítása a közönségben rendkívül mély, hatást váltott ki. Ismét átérték azt a sok aggodalmat, amely az örök-ke emlékeztetés nagyhéten a község lakosságát el-töltötte, de öröme derültek az arcom a nagyszombat délután történtek hallatára. Mikor a krónikás elbeszélésében eljutott oda, hogy — »nagyéneken reggelre virradóra, felhangzik a szózata a magyar rádióba: »Előre honvédek a déli határig, magyarok várnak szívük szakadtáig!« — Böhle Lajos, a front-harcosok vezetője felolvasta a Főmméltóságú Kormányzó Ur 2 év előtt kiadott hadiparancsát, melyet a közönség szüntelen nem akaró éljenzése követett.

Majd ismét a krónikás folytatta az események előadását, az első három páncélosunk bevonulását, mikor »sirtak és nevettek a boldogemberek, a házaikon végre magyar zászlók lengtek«. Végül figyelemztette a közönséget a jövő nagy feladataira: »A szabadság itt van, de nagy még az ára, fel kell tennünk mindent hazánk oltárára; mindent: gyermekünket, magunkat, vagyonunkat, ha rabszolgák lenni ismét nem akarunk!«

A mindvégig feszült figyelemmel hallgatott előadást az elemi iskolások katonadalai követték, majd Horváth Jenő községi bíró, a fiók alelnöke fejtette ki hosszasan a község kötelességeit: a belső front minden áron való tartását és a fokozott gazdasági munkát, mert a harcúterén küzdő hadseregeknek a föld alól is elő kell teremtenünk mind azt, amire nekik a győzelem kivívásához szükségük van.

A komoly előadást Lakatos Verona polgári iskolai magántanuló »Kétféle magyar« című szavatelát követte, amelyet a közönség lelkesen megtapsolt.

Az ünnepélyt a Szózat elénekelése zárta be, amelynek elhangzása után a leventék díszmenetben vonultak el az országzászló előtt.

## Kormányzói kéziratral berekesztették a Ház ülészakát

Kedden kezdődik az új ülészak

Budapestről jelentik: A képviselőház hétfőn összeült. Az ülésen Kállay miniszterelnökön kívül a kormány többtagja és az államtitkárok nagy száma is jelen volt. Az elnöki jelentések után Kállay miniszterelnök bejelentette, hogy legfelsőbb kézirat érkezett. A Kormányzó Ur kéziratával, amelyet állva hallgatott, végig a Ház, berekesztette a képviselő-

ház negyedik ülészakát és az április 13-án kezdődő új ülészakot megnyitónak nyilvánította.

A Ház keddi ülésén megejtik a választásokat. A törvényhozás, érdelemes munkáját a mezőgazdasági munkavállalók szociális biztosításáról szóló törvényjavaslattal kezd meg.

## Ujabb két hadiárva felneveléséről gondoskodik Zombor

Kevés kezdeményezés váltott ki Zomborban olyan erős és gyakorlati kihatásaiban annyira hasznos visszhangot, mint a hadiárvaik érdekében folyó akció. Napról-napra újabb áldozatkész, hazafias lelkületű magyarok állnak azok sorába, akik kötelességüknek érzik, hogy a nemzet árvainak jövőjét biztosítsák. Már beszámoltunk arról, hogy a zomboriak eddig kilenc hadiárva felnevelését vállalták.

Ma újabb két jelentkezésről számolhatunk be: Drexler István hivatásos tüzoltó bejelentet-

te azon dicséretes elhatározását, hogy hajlandó örökbe fogadni egy hadiárva, akit saját gyermekeként nevelne fel. Lonkai Vilmos kereskedelmi utazó, a Baross Szövetség tagja ugyancsak bejelentette, hogy hajlandó vállalni egy hadiárva felnevelésének költségeit. Ezzel tizenegyre emelkedett azok száma, akik vállalják egy-egy hadiárva felnevelését.

A Baross Szövetség választmányi ülése ma este határoz egy hadiárva jövőjének biztosítás kérdésében.

# Hírek:

**AZ OTI KÖRZETI ORVOSA:** Felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8., második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. — **UGYELETES VÁROSI ORVOS:** Dr. Kontsek Ferenc, Szenteleky Kornél utca 12. Telefon: 331. — **UGYELETES GYÓGYSZERTÁR:** Arany oroszán, Szent Háromság tér.

**Értekezlet Zomborban a hadiárva gondozása tárgyában.** Az Országos Hadiárvagondozó egyesület bácskai elnöke, dr. Deák Béláné, értekezletet hívott egybe kedden délután hat órára a Magyar Olvasókörben. Az értekezleten a hadiárva nevelése és gondozása érdekében tesznek indítványokat és előterjesztéseket.

**A Szentatya megjelent a büjti ájtatosságon.** Vatikánvárosból jelentik: Vasárnap a Szentatya a borbói kar tagjainak kíséretében megjelent a nagy büjti ájtatosságon, amelyen jelen volt a Piemonti herceg és felesége is. A rendkívül nagyszámban megjelent hívők lelkes ünneplésben részesítették a Szentatyát.

**Lelkigyakorlatot tartanak a vasuti alkalmazottak.** A MÁV tényleges és nyugdíjas alkalmazottai 15-én és 16-án a Mussolini utca 8. sz. alatti egyesületi helyiségben 17-én pedig a karmeliták templomában háromnegyed nyolc órakor lelkigyakorlatot tartanak dr. Marjai Dezső hittanár vezetésével.

**A szabadkai Levente Egyesület állandó könyv- és képzéskiallítása.** Állandó könyv- és képzéskiallítás nyílik a szabadkai Levente Otthon Szébb Jövőt színpadának az előcsarnokában. A kiállítás a nagyközönség részére megtekinthető május 2-án. A kiállítás célja megismertetni azokat a szellemi termékeket, amelyek hitet és erőt adnak a nemzet lelki erőfeszítéséhez. A kiállítás anyaga: 1. A magyar történelem szépirodalmi művekből összeállítva, 2. Magyar katonai szakirodalom, 3. Levente sajtóirodalom, 4. Délvidéki sajtó és irodalom, 5. Magyar népi és szociális irodalom, 6. Levente ifjúsági irodalom. Ezenkívül kép- és nemzetvédelmi hírverő anyag. A könyvkiállítás iparengedélyese a Szent István könyvkereskedés.

**A Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség zombori fiókja f. hó 18-án, Virágvasárnap délután 4 órai kezdettel évi közgyűlését tartja az állami gimnázium tornacsarnokában. A közgyűlés a tagok számára való tekintet nélkül határozatképes.**

**Magassy Antal elnök.**

**Uj ezüstkalászos gazdák Topolyán.** A topolyai téli gazdasági tanfolyam záróvizsgáját most tartották meg. A vizsgán megjelent dr. Katona István főszolgabíró mint vizsgabíró. A záróvizsga előtt felszentelték azt a zászlót, amit a tanfolyam hallgatói adományoztak a népiskolának. A sikerrel letett vizsga után 62 hallgatót ezüstkalászos gazdává avattak.

**Másfélvi börtönbüntetésre ítélték a csantavéri szurkálót.** Mint már közöltük annakidején Brasnyói András csantavéri borbély ez év februárjában megszurkálta Bazsó Ferenc gazdalegényt oly szerencsétlenül, hogy a gazdalegény azóta is súlyos beteg. A szabadkai törvényszék most ítélték az ügyben és szándékkal elkövetett emberölés kísérletében mondotta ki bűnösnek Brasnyót és ezért egy évi és hathónapi börtönrre ítélte. Az ítélet még nem jogerős és a jogerőre való emelkedésig a bíróság Brasnyót szabadlábra helyezte.

**A Magyar Megújulás Pártjának vezetői Zomborban.** Vasárnap Zomborba érkezett vitéz Jaross Andor, a Magyar Megújulás Pártja országos szervezőjének egyik vezetője, Piukovich József, Fűsi Kálmán és dr. Nagy László országgyűlési képviselők, akik a párt helyiségben ismertették a Magyar Megújulás Pártjának célkitűzéseit.

## Magánokirathamisításért háromhónapi fogházbüntetésre ítélték a bácsgyulafalvai Hitelszövetkezet volt könyvelőjét

A zombori törvényszéken most tárgyalták Német Varga István magánokirathamisítási ügyét. Mint annakidején megírtuk, Német Varga István, aki könyvelője volt a Hitelszövetkezetnek, nem vezette be a nyilvántartási naplóba saját hét váltóját és így 17.090 dinárral károsította meg az intézetet.

A volt könyvelő azzal védekezett, hogy jogszálló időben a pénzügyintézetnél kisebb szabálytalanságok voltak. Amikor ellenőrizték a könyveket, a szerb ellenőrt meg kellett vesztegetni. A Kasszában

nem volt pénz és ő kölcsönzött az igazgatónak 17 ezer dinárt. A pénzt nem tudta visszakapni, s úgy határoztak, hogy váltóra veszi fel ezt az összeget, s később a váltót kivonják a nyilvántartásból.

A bíróság ezt a védekezést nem fogadta el, s Német Varga Istvánt magánokirathamisításban monddotta ki bűnösnek, s három hónapi fogházbüntetésre, 100 pengő pénzbüntetésre és egyévi hivatal és jogvesztésre ítélte.

**Értekezletet tartottak Zomborban a járási tanítók.** A Zombor-járási tanítók hétfőn délelőtt értekezletet tartottak a Kaszinóban. Az értekezleten időszerű tanügyi kérdésekkel foglalkoztak.

**Ravasz László püspök Kulán.** Ravasz László dr. református püspök délvidéki látogatása során vasárnap reggel Kulára érkezett. A püspököt Deák Leó dr. főispán üdvözölte. Ravasz László püspök Kuláról Óbecsére utazott, onnan Títelre megy majd Ujvidékre.

**Uj járási állatorvos.** Halmos Gusztáv dr. járási és városi állatorvost elhelyezték Zomborból és helyébe Sásdy Tibor dr. állatorvost neveztek ki.

**„R I V” golyós és görgős csapagyak igénylés nélkül kaphatók**  
**Makszits Péter**  
Zombor, Petőfi utca 1

**Tiltott határátlépésért elítélték két bezdáni lakost.** A zombori törvényszék tiltott határátlépésért Logner György bezdáni lakost egyhavi fogházbüntetésre, Pucher János bezdáni lakost pedig 50 pengő pénzbüntetésre ítélte.

**Nem szabad a virágzó gyümölcsfát permetezni.** Egyes gyümölcstermelők gyümölcsfáikat tulbuzgóságból még a virágzás idején is permetezik, holott ennek semmi célja nincsen, sőt kárt okozunk vele, mert a nektárgyűjtő méhek a mérgező hatású permetet is felszívják és elpusztulnak tőle. Mivel a méhek mézgyűjtő munkájának a mai időkben fokozott jelentősége van, ezenfelül pedig a méhek a virágok megtermékenyítésének elvégzésével a gyümölcstermelését is előmozdítják, illetékes helyről felhívják a figyelmet arra, hogy a földművelésügyi miniszter rendelete tiltja a virágzó gyümölcsfa permetezését és a virágzó fáknak arzéntartalmú növényvédelmi szerekkel való porozását. Aki e rendeletek ellen vét, 15 napig terjedhető elzárással és pénzbüntetéssel is büntethető.

**Münchhausen báró filmen.** Berlinből jelentik: A német mesevilág világhírű alakját Münchhausen báró filmre viszik. Az Agfa Color gyár színes filmen örökíti meg a hazudozás királyának utólrhetetlen kalandjait. Babelsbergben már folynak a nagy érdeklődéssel várt film előkészületei.

**Önműködő levélsekerey.** Dortmundból jelentik: Noha az idegenforgalom a háborús körülmények között nem a legidősebb kereskedelmi ágazat, a feltalálók még ma is törlik a fejüket, miképpen lehetne a szállodák kényelmét az eljövendő békekorszak vendégei számára még jobban fokozni. Dortmund egyik szállodájában az idegenforgalmi szakmában bizonyosan nagy feltűnést keltő újítást vezettek be. A Siemens gyár egyik szabadalmát próbálták ki a gyakorlatban, amelynek lényege az, hogy ha a vendég leveles rekeszébe csomag vagy levél kerül, az illető szobájában jelzőlámpa gyulladt ki. Dortmundban egyébként úgy látszik hagyományos már ez a kísérlet, mert pontosan 25 éve annak, hogy a városkészen — a járókelők legnagyobb csodálkozására — adonatuji postaszekerey szereltek fel, olyan automatikus készülékkel, amely óránként jelezte, hogy mely időpontban dobták be a leveleket. Ez a levelesláda már csak az öregebbek emlékeztetésére él. A múlton okulva az önműködő levéljelző modern változatának sem jósolnak a dortmundiak nagy jövőt.

**Önkéntes női tüzoltók Németországban.** Bár a nők Németországban a legtöbb munkakörben ma a férfiak helyét foglalják el, mégis ritkaságnak számít ha női tüzoltókról hallunk. Egyes szársországi vidékeken ugyanis nagyszámban női küldöttség kereste fel a főpolgármesteri hivatalokat, hogy mint önkéntes tüzoltók a férfi tüzoltók mellett mint segéd-erők működhessenek. A jelentkezők főleg tüzoltók leányai, vagy feleségei sorából kerültek ki, van közöttük hadiipari munkásnő, háziasszony, ovónő, tornatanárnő stb., akik a tüzoltói teendőket mellékfoglalkozásként kívánják üzni. Ezen felelősségteljes munka első feltétele természetesen a testi erő és egészség. Ezért mindezen asszonyoknak jó tornászóknak is kell lenniük. A veszélyes teendőket azonban, mint a közvetlen tüzoltást stb. továbbra is a férfiak végzik. A női tüzoltók főleg mint víztorodók, továbbá öntözőberendezések stb. kezelésénél nyernek alkalmazást. Az első kísérletek bizonyították, hogy a nők rendkívüli rátermettséggel és hozzáértéssel végezték ezt a nehéz feladatukat.

**Itt a mesterséges eső.** Berlinből jelentik: Eddig csak növénykertekben és parkokban öntözték permetezővel egynevezett »mesterséges eső«-vel a pázsitot, virágokat és a különböző dísznövényeket. Az AEG most olyan öntözőkészüléket állított elő, amely a szántóföldeket és legelőket is nagy kiterjedésű területen árasztja el mesterséges esővel. A permetezőgépeknek nincs szüksége külön víztoronyra, mert villanymotorral hajtott szivattyu gyűjti a vizet magából a talajból, vagy a legközelebbi folyóból és innen préseli egyenesen az öntözőberendezés csöveibe. Az öntözőcsövek könnyen szállíthatók úgy, hogy a különösen száraz nyári hónapokban nagy területet lehet csapadékkal ellátni. A mesterséges esőt a múlt esztendőben kísérletképpen több német mintagazdaságban alkalmazták és idén nyáron már tömegesen használják fel a mezőgazdaságban.

**Mamutagyara bukkantak Németországban.** Oldenburgban közelében egy gazda ekéje szántás közben valami kemény tárgyba akadt. A tárgy kiásása után egy kb 21½ kg súlyú mamutagyar került felszínre. Sok évvel ezelőtt egy ízben ezen a helyen már elefántagyar is napvilágra került. A szántóföld ugyanis egy magaslaton terül el, amelyen a Kaiser Wilhelm-csatorna építésénél kiásott földmennyiség van felhalmozva. Ez a szirt tulnyomórészt homokból és agyagból áll, amely a jégkorszak előtti időben keskeny földnyelvként nyult a tengerbe. Ide tévedt be annakidején valószínűleg néhány őskori állat, amelyeknek agyarái azután a véletlen folytán ismét felszínre kerültek. A mamutagyarat a kieli muzeumba szállították.

**A hős azért hal meg, hogy a nemzet éljen. Gondoskodjunk a hősök árváiról**

## F I L M

TURUL FILMSZÍNHÁZ:

### Igy szeret egy férfi

a címe a Turul Filmszínház legközelebbi műsorának. A jazzmuzika, a komoly-zene és gyönyörű operáriák egész sorozata a film. Benjamino Gigli, a híres olasz operaénekes énekszámával. Gyönyörű felvételek, pazar revü-jelenetek tartják a filmet. Keddtől csütörtökig vetíti a Turul Filmszínház.

# Hírek:

AZ OTI KÖRZETI ORVOSA: Felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8., második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. — UGYELETES VÁROSI ORVOS: Dr. Kontsek Ferenc, Szenttelek Kornél utca 12. Telefon: 331. — UGYELETES GYÓGSZERTÁR: Arany oroszán, Szent Háromság tér.

Értekezlet Zomborban a hadiárva gondozása tárgyában. Az Országos Hadiárva-gondozó egyesület bácskai elnöke, dr. Deák Béláné, értekezletet hívott egybe kedden délután hat órára a Magyar Olvasókörben. Az értekezleten a hadiárva nevelése és gondozása érdekében tesznek indítványokat és előterjesztéseket.

A Szentatya megjelent a büjti ájtatosságon. Vatikánvárosból jelentik: Vasárnap a Szentatya a borborki kar tagjainak kíséretében megjelent a nagy büjti ájtatosságon, amelyen jelen volt a Piemonti herceg és felesége is. A rendkívül nagyszámban megjelent hívők lelkes ünneplésben részesítették a Szentatyát.

Lelekgyakorlatot tartanak a vasuti alkalmazottak. A MÁV tényleges és nyugdíjas alkalmazottai 15-én és 16-án a Mussolini utca 8. sz. alatti egyesületi helyiségben 17-én pedig a karmeliták templomában háromnegyed nyolc órakor lelekgyakorlatot tartanak dr. Marjai Dezső hittanár vezetésével.

A szabadkai Levente Egyesület állandó könyv- és képkiallítása. Állandó könyv- és képkiallítás nyílik a szabadkai Levente Otthon Szébb Jövőt színpadának az előcsarnokában. A kiállítás a nagyközönség részére megtekinthető május 2-án. A kiállítás célja megismertetni azokat a szellemi termékeket, amelyek hitet és erőt adnak a nemzet lelki erőfeszítéséhez. A kiállítás anyaga: 1. A magyar történelem szépirodalmi művekből összeállítva, 2. Magyar katonai szakirodalom, 3. Levente sajtóirodalom, 4. Délvidéki sajtó és irodalom, 5. Magyar népi és szociális irodalom, 6. Levente ifjúsági irodalom. Ezenkívül kép- és nemzetvédelmi hírverő anyag. A könyvkiállítás iparengedélyese a Szent István könyvkereskedés.

A Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség zombori fiókjá f. hó 18-án, Virágvasárnap délután 4 órai kezdettel évi közgyűlését tartja az állami gimnázium tornacsarnokában. A közgyűlés a tagok számára való tekintet nélkül határozatképes.

Magassy Antal  
elnök.

Uj ezüstkalászos gazdák Topolyán. A topolyai téli gazdasági tanfolyam záróvizsgáját most tartották meg. A vizsgán megjelent dr. Katona István főszolgabíró mint vizsgabiztos. A záróvizsga előtt felszentelték azt a zászlót, amit a tanfolyam hallgatói adományoztak a népiskolának. A sikerrel letett vizsga után 62 hallgatót ezüstkalászos gazdává avattak.

Másfélvi börtönbüntetésre ítélték a csantavéri szurkálót. Mint már közöltük annakidején Brasnyói András csantavéri borbély ez év februárjában megszurkálta Bazsó Ferenc gazdalegényt oly szerencsétlenül, hogy a gazdalegény azóta is súlyos beteg. A szabadkai törvényszék most ítélték az ügyben és szándékkal elkövetett emberölés kísérletében mondotta ki bűnösnek Brasnyót és ezért egy évi és hathónapi börtönrre ítélték. Az ítélet még nem jogerős és a jogerőre való emelkedésig a bíróság Brasnyót szabadlábra helyezte.

A Magyar Megújulás Pártjának vezetői Zomborban. Vasárnap Zomborba érkezett vitéz Jaross Andor, a Magyar Megújulás Pártja országos szervezetének egyik vezetője, Piukovich József, Fűsi Kálmán és dr. Nagy László országgyűlési képviselők, akik a párt helyiségben ismertették a Magyar Megújulás Pártjának célkitűzéseit.

## Magánokirathamisításért háromhónapi fogházbüntetésre ítélték a bácsgyulafalvai Hitelszövetkezet volt könyvelőjét

A zombori törvényszéken most tárgyalták Német Varga István magánokirathamisítási ügyét. Mint annakidején megírtuk, Német Varga István, aki könyvelője volt a Hitelszövetkezetnek, nem vezette be a nyilvántartási naplóba saját hét váltóját és így 17.000 dinárral károsította meg az intézetet.

A volt könyvelő azzal védekezett, hogy jogszerű időben a pénzügyintézetnél kisebb szabálytalanságok voltak. Amikor ellenőrizték a könyveket, a szerb ellenőrt meg kellett vesztegetni. A Kasszában

nem volt pénz és ő kölcsönzött az igazgatónak 17 ezer dinárt. A pénzt nem tudta visszakapni, s úgy határoztak, hogy váltóra veszi fel ezt az összeget, s később a váltót kivonják a nyilvántartásból.

A bíróság ezt a védekezést nem fogadta el, s Német Varga Istvánt magánokirathamisításban monddotta ki bűnösnek, s három hónapi fogházbüntetésre, 100 pengő pénzbüntetésre és egyévi hivatal és jogvesztésre ítélte.

Értekezletet tartottak Zomborban a járási tanítók. A Zombor-járási tanítók hétfőn délelőtt értekezletet tartottak a Kaszinóban. Az értekezleten időszériu tanügyi kérdésekkel foglalkoztak.

Ravasz László püspök Kulán. Ravasz László dr. református püspök délvidéki látogatása során vasárnap reggel Kulára érkezett. A püspököt Deák Leó dr. főispán üdvözölte. Ravasz László püspök Kuláról Óbecsére utazott, onnan Títelre megy majd Ujvidékre.

Uj járási állatorvos. Halmos Gusztáv dr. járási és városi állatorvost elhelyezték Zomborból és helyébe Sásdy Tibor dr. állatorvost neveztek ki.

**„R I V” golyós és görgős csapagyak igénylés nélkül kaphatók**  
**Makszits Péter**  
Zombor, Petőfi utca 1

Tiltott határátlépésért elítéltek két bezdáni lakost. A zombori törvényszék tiltott határátlépésért Logner György bezdáni lakost egyhavi fogházbüntetésre, Pucher János bezdáni lakost pedig 50 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Nem szabad a virágzó gyümölcsfát permetezni. Egyes gyümölcsfatermelők gyümölcsfáikat tulbuzgóságból még a virágzás idején is permetezik, holott ennek semmi célja nincsen, sőt kárt okozunk vele, mert a nektárgyűjtő méhek a mérgező hatású permetlevelet is felszívják és elpusztulnak tőle. Mivel a méhek mézgyűjtő munkájának a mai időkben fokozott jelentősége van, ezenfelül pedig a méhek a virágok megtermékenyítésének elvégzésével a gyümölcsfatermelést is előmozdítják, illetékes helyről felhívják a figyelmet arra, hogy a földművelésügyi miniszter rendelete tiltja a virágzó gyümölcsfa permetezését és a virágzó fáknak arzéntartalmu növényvédelmi szerrel való porozását. Aki e rendeletek ellen vét, 15 napig terjedhető elzárással és pénzbüntetéssel is büntethető.

Münchhausen báró filmen. Berlinből jelentik: A német mesevilág világhírű alakját Münchhausen bárót filmre viszik. Az Agria Color gyár színes filmen örökíti meg a hazudozás királyának utólerhetetlen kalandjait. Babelsbergben már folynak a nagy érdeklődéssel várt film előkészületei.

Önműködő levélszekrény. Dortmundból jelentik: Noha az idegenforgalom a háborús körülmények között nem a legidősebb kereskedelmi ágazat, a feltalálók még ma is törlik a fejüket, miképpen lehetne a szállodák kényelmét az eljövendő békekorszak vendégei számára még jobban fokozni. Dortmund egyik szállodájában az idegenforgalmi szakmában bizonyosan nagy feltűnést keltő újítást vezettek be. A Siemens gyár egyik szabadalmát próbálták ki a gyakorlatban, amelynek lényege az, hogy ha a vendég leveles rekeszébe csomag vagy levél kerül, az illető szobájában jelzőlámpa gyulladt ki. Dortmundban egyébként úgy látszik hagyományos már ez a kísérlet, mert pontosan 25 éve annak, hogy a város házában — a járókelők legnagyobb csodálkozására — vadonatúj póstaszekrényt szereltek fel, olyan automatikus készülékkel, amely óránként jelezte, hogy mely időpontban dobták be a leveleket. Ez a levelesláda már csak az öregebbek emlékezetében él. A multon okulva az önműködő levéljelző modern változatának sem jószólnak a dortmundiak nagy jövőt.

Önkéntes női tüzoltók Németországban. Bár a nők Németországban a legtöbb munkakörben ma a férfiak helyét foglalják el, mégis ritkaságnak számít ha női tüzoltókról hallunk. Egyes szársországi vidékeken ugyanis nagyszámu női küldöttség kereste fel a főpolgármesteri hivatalokat, hogy mint önkéntes tüzoltók a férfi tüzoltók mellett mint segéd-erők működhessenek. A jelentkezők főleg tüzoltók leányai, vagy feleségei sorából kerültek ki, van közöttük hadiipari munkásnő, háziasszony, ovónő, tornatanárnő stb., akik a tüzoltói teendőket melék-foglalkozásként kívánják üzni. Ezen felelősségteljes munka első feltétele természetesen a testi erő és egészség. Ezért mindezen asszonyoknak jó tornász-aknek is kell lenniük. A veszélyes teendőket azonban, mint a közvetlen tüzoltást stb. továbbra is a férfiak végzik. A női tüzoltók főleg mint vízihordók, továbbá öntözőberendezések stb. kezelésénél nyernek alkalmazást. Az első kísérletek bizonyították, hogy a nők rendkívüli rátermettséggel és hozzáértéssel végezték ezt a nehéz feladatukat.

Itt a mesterséges eső. Berlinből jelentik: Eddig csak növénykertekben és parkokban öntözték permetezővel egynevezett »mesterséges eső«-vel a pázsitot, virágokat és a különböző dísznövényeket. Az AEG most olyan öntözőkészüléket állított elő, amely a szántóföldeket és legelőket is nagy kiterjedésű területen árasztja el mesterséges esővel. A permetezőgépeknek nincs szüksége külön víztoronyra, mert villanymotorral hajtott szivattyu gyűjti a vizet magából a talajból, vagy a legközelebbi folyóból és innen préseli egyenesen az öntözőberendezés csöveibe. Az öntözőcsövek könnyen szállíthatók úgy, hogy a különösen száraz nyári hónapokban nagy területet lehet csapadékkal ellátni. A mesterséges esőt a mult esztendőben kísérletképen több német mintagazdaságban alkalmazták és igen nyáron már tömegesen használják fel a mezőgazdaságban.

Mamutagyarra bukkantak Németországban. Oldenbüttel közelében egy gazda ekéje szántás közben valami kemény tárgyba akadt. A tárgy kiásása után egy kb 21½ kg súlyu mamutagyar került felszínre. Sok évvel ezelőtt egyizben ezen a helyen már elefántagyar is napvilágra került. A szántóföld ugyanis egy magaslaton terül el, amelyen a Kaiser Wilhelm-csatorna építésénél kiásott földmennyiség van felhalmozva. Ez a szirt tulnyomórészt homokból és agyagból áll, amely a jégkorszak előtti időben keskeny földnyelvként nyult a tengerbe. Ide tévedt be annakidején valószínűleg néhány óskori állat, amelyeknek agyarái azután a véletlen folytán ismét felszínre kerültek. A mamutagyarat a kieli muzeumba szállították.

**A hős azért hal meg, hogy a nemzet éljen. Gondoskodjunk a hősök árváiról**

### F I L M

TURUL FILMSZÍNHÁZ:

#### Igy szeret egy férfi

a címe a Turul Filmszínház legközelebbi műsorának. A jazzmuzika, a komoly-zene és gyönyörű operáriák egész sorozata a film. Benjamino Gigli, a híres olasz operaénekes énekszámával. Gyönyörű felvételek, pazar revü-jelenetek tarkítják a filmet. Keddtől csütörtökig vetíti a Turul Filmszínház.

## SPORT

# Megérdemelten győzött a MOVE-ZTK

## Zombori MOVE TK - Bácsalmási MOVE 4:1 (1:1)

Szép és igen érdekes mérkőzést nézett végig a közönség. Habár az első félidőben erős szél fújt, amely eléggé befolyásolta a játékot, de nem rontott a játék szépségén. Mind a két csapat mindvégig szép és ötletes játékot nyújtott. A vendég csapat meglepően erős ellenállást nyújtott és egyáltalán nem keltette játékaival azt a benyomást, hogy az utolsó helyen áll. Helyenként összjátékával felülmúlta a zombori csapatot. A zomboriak megérdemelték a győzelmet ha talán nem is ilyen nagy arányban.

Kovács István játékvezető sipjelére a következő felállásba álltak fel a csapatok:

**Zombori MOVE:** Mrvicsin — Ujházi, Mocs — Junics, Kanyó, Mészáros — Peszt, Weisz, Khün, Dombovics, Széll.

**Bácsalmási MOVE:** Haug — Bági, Severac — Dörner, Ilkaházi, Katona — Tázer, Petrekanics, Folz, Váraljai, Smikár.

A választás a zomboriaknak kedvez, mert az elég erős szélről támogatva játszik az első félidő. A vendég csapat azonnal támadásba indul, Katona jól szökteti Folzot, ki azonban nem éri el a labdát. Ezután Peszt fut le, de ő is túl hosszán szökteti magát, s így a labda túl jut a gólvonalon. A 3 percben Dörner kézzel érinti a labdát, a megítélt szabadrugást Ujházi szépen a kapu elé iveli, pontosan Weisz fejére, ki azonban a labdát a kapu fölé emeli. Továbbra is a zombori csapat van fölényben és a 4 és 6 percben sarokrugást érnek el, ami azonban kihasználatlanul marad. Khün szökkik ki, de ő is csak sarok rugást tud kiereszkölni. Peszt beadását Weisz fogja, szép lövést ad le, azonban Haug jól véd.

A zombori csapat állandó fölénye alakul ki, de a vendég csapat nagyon jól védekezik.

Az összekötők is védelembe mennek, s így a zombori csatárok nem tudnak gólt rugni. Nem találják föl magukat a zomboriak és nem igyekeznek a vendégek védelmét kihuzni a tizenhatos területéről, továbbra is leszorítják őket a kapu elé. A 17 percben kéz miatt szabadrugás 25 méterről Bácsalmás ellen. Mocs gyönyörű és erős lövése a felső kaputól pattan le, s Haug csak nehezen ment sarokra. A 30 percig ugyszólván kizárólag a zombori csapat támad, ekkor vezetik a vendégek az első támadást jobbszélsőjük által, kinek lövése alig megy valamivel a kapu mellé. Most a bacsalmásiak támadnak nagyon veszélyesen, különösen Folz tűnik ki, nagyon szépen szökteti magát és jó helyzetbe kerül, de erős lövése a kapu mellé száll. Dörner hibájából Széll jut jó helyzetbe, lövését Haug teszi ártalmatlanná. Továbbra is Bácsalmás támad és a jobbszélső erős lövését Mrvicsin csak bokszolással tudja menteni, a labda Folzhoz kerül, aki szintén lövést ad kapura, a labda Ujházitól elpattan.

**Katona elé, aki gyönyörű lövéssel védhetetlenül a bal felső sarokba rugja a labdát. 0:1.**

Most a zomboriak támadnak erősen. Khün jó helyzetből messze a kapu fölé lö. A 41 percben a zomboriak sarok rugást érnek el, amit Peszt ivel be szépen. Nagy kavargás támad a bacsalmási kapu előtt, míg végre

Dombovics közvetlen közlrol befelji az egyenlítő gólt. 1:1.

**A gótra a bacsalmásiak veszélyes támadással válaszolnak, s ők is sarokrugást érnek el. A nagyon veszélyes helyzetet Ujházi menti meg.**

A második félidő zombori támadással indul meg Dombovics ideális szöktetését Széll nem éri el. A 4 percben Kanyó nagyon jó labdát ad Pesztnak, Haug tétovázik, s későn szánja rá magát a kiszabadásra, de már késő.

**Peszt a kifutott kapus mellett berugja a második gólt. 2:1.**

Most a bacsalmásiak támadnak többet, de ők is abba a hibába esnek, mint az első félidőben a zomboriak, nem igyekeznek széthuzni a védelmet, s így fölényük ellenére sem tudnak eredményt elérni. Mocs hosszú szabadrugását az egyedül álló Khün fogja meg ellenállhatatlanul tör a kapu felé.

**Haug ismét későn szalad ki, s Khün a fele lett berugja a harmadik gólt.**

**A bacsalmásiak nem adták fel a küzdelmet, sőt**

nyomasztó fölénybe kerülnek, s most a zombori védelemnek alkalma nyílik megmutatni tudását, s bizony nagyszerűen állják a vendégek hatalmas támadását. Mrvicsinnak is sok dolga akad és minden labdát jól véd. A 29 percig tart a vendégek fölénye, ekkor Dombovics indít támadást, ki is szökkik, de a kapu előtt szabálytalanul fellökkik.

**A megítélt tizenegyeset Mocs védhetetlenül helyezi a jobb felső sarokba. 4:1.**

A bacsalmásiakat még a negyedik gól sem kedvelenti el s továbbra is ők támadnak többet s a zombori védelemnek nehéz a munkája. Kanyó tűnik ki legjobban, szép és erős küzdelmet viv a kitűnő Folzzal. A 43 percben Khün kiszökkik és berugja az ötödik gólt, amit a játékvezető les miatt nem ad meg. A lenézőről nem lehetett észre venni a lest. Bácsalmási támadással ér végett ez az igen szép és élvezetes mérkőzés.

## Ujvidéki VAK - Zombori SE

### 1:0 (0:0)

A sok tartalékkal játszó ZSE jól tartotta magát mindvégig. Több jó helyzetet hagytak ki a zombori csatárok, s ezért veszítették el a mérkőzést. A győztes gólt a második félidő 38 percében érték el az ujvidékiek.

## Vereséget szenvedett Bezdán Szabadkán

**Bácska—Bezdáni SE 3:2 (3:1)**

Játékvezető Sós. A két csapat erősen készült a mérkőzésre. A bezdániak azonban kapus nélkül mentek és az első félidőben Vukovich I. állt a háló elé. Az első gól tizenegyesből esett utána még két potyagólt rugott a Bácska. A bezdániak a félidő végén érték el gólt.

A szünet után Vukovich IV. állt a kapuba és így megmentette csapatát a súlyosabb vereségtől. A bezdániaknak még egy gólt sikerült rugniok. A mezőnyben a bezdáni csapat egy klasszósissal jobb volt mint ellenfele, s a vereséget kapushibának lehet elkönyvelni.

## Temerin győzött

**Temerini TC—Szabadkai MOVE 3:2**

Vasárnap a Temerini TC saját otthonában látta vendégül a szabadkai MOVE együttesét. A temeriniak megérdemelt győzelmet arattak ellenfelük felett. Kis szerencsével több gól is eshetett volna.

**BAJMOKI AK—ZOMBORI MÁV 1:1 (1:0)**

I. osztályu bajnoki. A zombori vasutasok jóképességű együttese vasárnap Bajmokon játszott, ahol balszerencsével küzdött. Az eredmény nem reális.

### NB II. EREDMÉNYEK

**TOPOLYA**

Topolyai SC—Szeged 2:1 (2:0).

**ÓBECSE**

Bocskai—VAK 3:2 (3:2).

**PÉCS**

DVAK—Ujverbász 1:1 (0:1).

**SZEGED**

Szegedi TK—Zentai AK 7:2 (4:2)

**MAKÓ**

Makó—Kaposvár 2:0 (1:0)

**BUDAPEST**

Kábelgyár—Hódmezővásárhely 2:0 (1:0)

### NB I. EREDMÉNYEK

Az NB I. vasárnapi hetedik fordulója a következő eredményeket érték el a csapatok:

Csepel—Szolnok 3:1 (1:0).

Gamma—Törekvés 5:1 (3:0).

Vasas—Elektromos 1:1 (1:0).

Szeged—Ujpest 2:2 (2:1).

Nagyvárad—Haladás 6:3 (4:1).

DiMAVAC—Ferenováros 2:1 (0:0).

SaIBTC—Ujvidék 2:0 (1:0).

Kispest—Kolozsvar 3:2 (0:0).

## Magyar hősök

A rendíthetetlen kötelességteljesítés szép példáját adta a szovjet ellen vívott hadjáratban Szabó Endre szakaszvezető.

Harcéri szolgálata alatt mindenkor az elsők között volt, akik valamely veszedelmes feladat megoldására vállalkoztak. Egyizben már annyira kifutotta magát, hogy fegyvertelenségével a kieszűst vitézségi érmet nyerte el, s akkor meg is sebesült. Felépülése után nyomban önként jelentkezett ezredének menet alakulatába, s visszatérve a harctérre, ugyancsak minden harcban kiemelkedett.

Önként jelentkezett az 1942. december 13-án Kolybelkánál végrehajtott vállalkozásban való részvételre is. Az előretörésben mint szakaszparancsnok helyettes oly ellenállhatatlan lendülettel vetette rá magát a vállalkozó csoport oldalába törő ellenséges erőkre, hogy azok e rohamtól megrettenve visszavonultak. Ezután csoportja élén haladva egyik kézigranát támadást a másik után intézte a bolsevisták ellen. Hősi magatartásával igen jelentős mértékben járult hozzá a vállalkozás szép sikeréhez.

Hogyha ma sok is a pótanyag, a kiszolgálás békebeli maradt.



Bizalom tag. Petőfi u. 8. Telefon 369.

## Utiképek Spanyolországból

Spanyolországban szinte megszámlálhatatlanok azok a helyek, amelyek a világtörténelemben jelentős szerepet játszottak, e szerepükről az újabb kor azonban hálátlanul megfeledkezett. Ki tud ma már például arról, hogy Peniscolában élt éveken át a spanyol származású XIII. Benedek pápa, Don Pedro de Luna; ez a kemény, akkor már 80 esztendőes agg főpap tartotta meg a konstanzi zsinatot Zsigmond császár, Arragonia királya tilalma ellenére, s sziklaféskében hősiessen védekezve állta a király seregeinek támadását. A pápa minden próbálkozás ellenére sem tágitott s még akkor sem hajlott meg ellenségei előtt, amikor saját környezetének egy tagja, a pápaságra vágyó Domingó Dalava biboros orgyilkosságot kísérelt meg élete ellen.

Peniscola sziklavára messze fekszik az ismeri kirándulólhelyektől, s még a hozzá legközelebb eső városka, Benicarlo is ritkán lát idegent falai között. Az innen Peniscolába vezető út mocsárvidéken és narancsligetek között halad; a narancsligetek azonban teljesen elvadultak, a fák gyökerei keresztül-kasul nőttek az uton, úgy, hogy valóságos harcot kell vívni minden lépésért. Ezekután elképzelhető, milyen »nagyvilági« hely lehet maga Peniscola; újságot itt pl. csak a bíró, az orvos és néhány vezetőember olvas, a lakosság legnagyobb része egyáltalán nem is tud olvasni s nem is nagyon érdekli őket, hogy falujuk határain túl mi történik. Magastetejü házaikból, amelyek a régi pápai vár alatt húzódnak meg, messze ehátnak a Földközi-tenger kék vizére; a homokos földnyelv mellett halászbárkák ringatóznak s ha dagály van, az egész város majdnem szigetgé változik.

Már a főnciiaiak is eljutottak Peniscolába, sőt gyarmatot is alapítottak itt Tyrichie néven. Később Kartahgo és Görögország küldött vakmerő hajósokat ide, a messze vizekre, akik tulajdonképpen megteremtették az Ibériai-félsziget kereskedelmét. Később a középkorban Arragonia királya, Don Jaime, a templomoslovagoknak ajándékozta Peniscolát, akik ott erős sziklavárat építettek; a templomosok bomlása után pedig a Montese-lovagok tulajdonába került a város, majd pedig XIII. Benedek pápa költöztött bele.

A hatalmas kapuboltozat faragványai, a bejárat fölött elhelyezett domborművek — amelyeket már erősen kikezdettek a hosszú évszázadok — régi időkre emlékeztetnek. A harcok kereszténység esztendőire, amikor a kereszties vallás érdekében néha legyvert kellett fogania a pápának is. (TEK)

# KÖZGAZDASÁG

## Ujból szabályozták az autók motalkófogyasztását

A kereskedelmi miniszter a hivatalos lap vasárnapi számában megjelent rendeletével újból szabályozta a motalkó fogyasztását. A személyautók részére havonként

a hengerűrtartalom szerint 10—15, illetve 20 liter motalkó, a motorkerékpároknak öt liter motalkó

szolgáltatható ki. Az autótaxik és bérautók közül 1000 köbcentiméter hengerűrtartalom a havonta kiszolgáltatható motalkó mennyiség hatvan liter, 2000 köbcentiméteres űrtartalomig 100 liter, ennél nagyobb kocsinál 120 liter. A magán

tehergépjárművek 1000 kg. önsúlyig 20 liter, 2000 kg. önsúlyig 30 liter, 3000 kg. önsúlyig 40 liter, ennél súlyosabb teherautók 60 liter motalkót kaphatnak. A mentő- és hullaszállító autók, továbbá az öntözőkocsik, tűzoltószekercsók és egyéb közúti gépjárművek számára kiszolgáltatható motalkó mennyiségét is meghatározza a rendelet. Az így megállapított motalkó mennyiségét alapos indokolt kivételes esetben külön előterjesztett kérelemre a kereskedelmi miniszter felemelheti. A rendelet május 1-én lép hatályba.

### A Bács Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület közleményei

#### Gazdaköreinkhez

Tekintettel arra, hogy gazdaköreink, tagjaitól mind gyakrabban jönnek be egyesületünkhöz megkeresések a gyümölcstermelő, szőlő és bortermező szakosztály megalakítására nézve, tisztelettel felszólítjuk valamennyi gyümölcs, szőlő és bortermező gazdaköreinket, hogy minél előbb alakítsák meg az alapszabályban megadott lehetőség szerint gyümölcs, szőlő és bortermező helyi szakosztályainkat és küldjék be egyesületünkhöz a szakosztály vezetőiségének, esetleg tagjainak névsorát, hogy ezek alapján megalapíthatassanak egyesületünk »Bácskai gyümölcs, szőlő és bortermező központi szakosztályát». Ez annál is inkább sürgős volna, mert ezen szakosztályokon keresztül könnyebben tudnánk kijárni a gyümölcsfák és szőlők megóvásához szükséges védőszerkezes kedvezményes beszerzését, továbbá az őszi gyümölcsésvadban a befőzéshez szükséges cukor kitalálását.

A szakosztályok megalapításának határideje 1943 év április hó 30-a, hogy a május hónapban összehívandó közgyűlésünkön a központi szakosztályt is megalakíthatassunk.

#### KENDERTERMELO GAZDAK FIGYELMEBE!

Kendertermelő és értékesítő központi szakosztályunk már idestova egy éve működik és küzd a kendertermelők érdekeiért, a nélkül, hogy a vidéki szakosztályok a helyi gazdakörökön belül mindennél megalakultak volna. Ezért felhívjuk a kendertermelő vidékek gazdaköreit, hogy ahol még nincs

a helyi kendertermelői és értékesítő szakosztály megalapítva, azt haladéktalanul alakítsák meg és a vezetőség és tagjainak névsorát sürgősen küldjék be egyesületünkhöz Zomborba, hogy a május hónap folyamán összeülő közgyűlés keretén belül a kendertermelői indítványait is alapszabályszerűen letárgyalhassuk.

#### KENDERVETOMAG

Felszólítjuk valamennyi kendertermelő gazdánkat, hogy a kendervetés után fennmaradó fölös kendermagjuktól jeleítsék be egyesületünkhöz, hogy felhívjuk figyelmét mindazon gazdának, akik kenderet szándékoznak vetni, de nem jutottak elegendő kendermaghoz és így a feles kendermagokat a termelőkhöz juttassuk. Ezt annál is inkább kérjük a kendertermelő gazdától, mert egyrészt ez hazafiás kötelességük, másrészt a fennmaradó kendermagot ugysem tudják vetőmag értékben értékesíteni.

#### A szpiritusz új ára

A közellátási miniszter rendelettel megállapította a denaturált szesz új árát. A nyílt edényben eladásra kerülő legalább 91.5 százalékos szesz tartalmu denaturált szesz fogyasztói ára — a vevő edényében — literenként 1.96 pengő. A palackozott denaturált szesz fogyasztói ára literenként 1 literes palackokban 2.16 pengő, fél literes palackokban 2.20 pengő, betétként az egy literes kölcsönpalackok után 80 fillér, a fél literes kölcsönpalackok után 70 fillér számítható.

## Valaki kopog az ablakon

### A Délvidék regénye

— Quietum restet — suttozta magában. — Nyugodjék békében... nyugodjék csendesen... Egyszerre felugrott. Csillogott a szeme és elkialtotta magát a néma házban:

— A csendes-szoba!...

— Milyen egyszerű! Hiszen egy gyermek is kitalálhatta volna a titkot! — Ki tudja, mióta nevezik már csendes-szobának azt a félre-eső, meglehetősen nagy, kőpadlós helyiséget az északi szárnyban... hogyan is feledhette el?

Leszaladt a lépcsőn a földszintre és megnyomta a csendes-szoba kilincset.

Az ajtó be volt zárva. Mindenáron meg akarta találni a kulcsot, de el volt szánva, hogy, ha kell, kifeszíti az ajtót. Tudta, hol lógnak Jack kulcsai. Lehozott egy csomót s a nehéz, régi ajtó hamarosan kitarult nyikorgó recsegéssel. Hideg, sirbolthoz hasonló levegő csapta meg Cicely arcát, akárcsak akkor, mikor először járt itt.

Megborzongott, amint körülnézett a meztelen falakon. Állandó félmomály volt idebenn, mert az egyetlen, keskenyre szabott ablak előtt, amely az északi fal felső részén nyílt, sűrűlombú bokrok álltak.

Kilenc láb észak-déli irányban, tizenkét láb nyugatról keletre... gyorsan felmérte a szobát. A vonalak pontosan a középső kőköcska közepén találkoztak. Cipője sarkával dobantott egyet a kőlapon: üres, tompa hangot adott.

Szinte magánkívül szaladt Cicely a vasrudért, amit az előcsarnokban tett le tegnap és egyuttal jókora követ is cipelt be, hogy megtámassza vele a kőlapot, ha sikerül majd felemelnie.

Ledobta a követ és nekikészült a munkának. Ragyogott az arca. Hogyan örül majd Jack! Felgyűrte ruhája ujját két gömbölyű, fehér karján és, amint munkához fogott, akaratlanul egy régi dal kelt életre ajkán, halk dudolással:

— Én szeretem őt,

Ő szeret engem,

Mint a gerlepár,

Ugy élünk ketten...

Sikerült a vasrud végét a kőlap alá feszítenie. Különös: a kőlap nem volt köröskörül megerősítve cementtel, mint a többiek. Sokkal könnyebben meg tudta mozdítani, mint ahogyan hitte. Még mélyebbre ékelte a vasrudat és a kőlap mind magasabba emelkedett...

A szívem az övé,

A szive az enyém,

A magam képét látom

Ragyogó szemén...

De a kőlap nagyon nehéz volt s minél magasabba emelte, annál nehezebb. Vagy hat lábnyi széles lehetett. Ha nem lett volna meglepően vékony, soha meg nem bírta volna emelni. Így azonban sikerült először a magával hozott

tó, tehát palackkal együtt 1 liter denaturált szesz ára 2.96 pengő, félliteré 1.80 pengő. Hétfőtől kezdve már az új árakat számítják.

#### 86 fillér egy darab csomagolt babaszappan

A közellátásiügyi miniszter a Budapesti Közlöny vasárnapi számában megállapított rendeletével megszabta a belföldi babaszappan legmagasabb gyári, viszonteladói és fogyasztói árát. A 8 deka súlyu, legalább 77 százalék elszappanosított zsírsavat, ezenkívül illatanyagot is tartalmazó csomagolt babaszappan legmagasabb fogyasztói ára az ország egész területén darabonként 86 fillér. A rendelet április 11-én életbelépett.

#### A kormány szabályozta a textilárak előállítását és forgalmát

Budapestről jelentik: A kormányrendelettel szabályozta a textilárak előállítását és forgalmát. A rendelet értelmében a közellátásiügyi miniszter megszabhatja, hogy az egyes gyárak milyen fajtájú, minőségű és mennyiségű textilárut gyárthatnak a polgári fogyasztók számára és kijelöléshez kötheti a textilárak árusítását. Új textilgyárak kereskedőket további rendelkezésig nem jelölnek ki.

Arról is intézkedik a kormány rendelete, hogy közellátási célokra igénybe vehetik azon kereskedők raktárát, akiknek a jogosítványa megszűnik, vagy akik 3 hónappal hosszabb ideig zárva tartják üzletüket.

#### Kutyaszörgyűjtés

A napilapok és a rádió rámutattak az állattisztör jelentőségére az anyaggyártás szolgálatában, egyuttal felhívták a közfigyelmet a állattisztörök fokozott gyűjtésére. A Duna-Tisza közti Mezőgazdasági Kamara állattenyésztési szakosztálya minap tartott, nagy érdeklődéssel kísért ülése ugyancsak foglalkozott ezzel a kérdéssel és felvetette a gondolatot, hogy

a közel jövőben időszakos veszettség elleni oltásokkal kapcsolatban el kellene rendelni a hosszuszőrű kutyákat (pulik, komondók stb. stb.) megnyírását.

Ezáltal sokezer kg. értékes szőr jutna az anyaggyártás céljaira, amiből pokrócok, nemezcsizmák, filclapok, egyszóval a honvédelem szempontjából is elsőrendű szükségleti cikkek volnának készíthetők.

A veszettség elleni kötelező oltásokkal kapcsolatban tehát sürgősen el kellene rendelni a hosszuszőrű kutyák megnyírását!

kövön megtámasztania a sarkát, aztán kis pihenés után lehajolt, két kézzel megfogta a kőlap szélét és minden erejét összeszedve, lassan, de győzedelmesen, emelte mind magasabba, míg végül, egészen felemelve, hátraejtette. Nem, baj, ha el is török. A kő széle sértette a kezét, nehezen lélegzett, minden tagja fájt az erőlködéstől.

(Folytatjuk.)

## Apróhirdetések

Április 7-én kocsi-som elvesztett egy ponnyvát. Becsületes megtaláló 20 p. jutalomban részesül. Zsarkovacska szódásnál. Fonoda ucca 24. a-3358-f

Udvaros, ki ért a lovakhoz, állandó munkára azonnal felvétetik. Tigris beszállóvédő. Zombor. a-3359-f

Keresek megvételre egy baromfi keltetőgépet. Pelczér Sándor Csonolva. a-3341-f

Magastörzsű és bokorrózsák, virág és konyhakertészeti palánták kaphatók Durante kertészetében. a-3345-f

Cipészegéd állandó munkára azonnal felvétetik. Kolonits Györey cipésmesternél. Zombor. Szentelek Kornél u. 2. a-3319-f

Rézgálicpótló. Földművelésügyi miniszter által engedélyezve, kapható nagyban és kicsinyben. Suhaida. Vitéz utca 15. a-3360-f

## KÖZGAZDASÁG

## Ujból szabályozták az autók motalkófogyasztását

A kereskedelmi miniszter a hivatalos lap vasárnapi számában megjelent rendeletével újból szabályozta a motalkó fogyasztását. A személyautók részére havonként a hengerűrtartalom szerint 10—15, illetve 20 liter motalkó, a motorkerékpároknak öt liter motalkó

szolgáltatható ki. Az autótaxik és bérautók közül 1000 köbcentiméter hengerűrtartalom a havonta kiszolgáltatható motalkó mennyiség hatvan liter, 2000 köbcentiméteres űrtartalomig 100 liter, ennél nagyobb kocsinál 120 liter. A magán

tehergépjárművek 1000 kg. önsúlyig 20 liter, 2000 kg. önsúlyig 30 liter, 3000 kg. önsúlyig 40 liter, ennél súlyosabb teherautók 60 liter motalkót kaphatnak. A mentő- és hullaszállító autók, továbbá az öntözőkocsik, tüzoltószerkocsik és egyéb közúti gépjárművek számára kiszolgáltatható motalkó mennyiségét is meghatározza a rendelet. Az így megállapított motalkó mennyiséget alapos indokolt kivételes esetben külön előterjesztett kérelemre a kereskedelmi miniszter felemelheti. A rendelet május 1-én lép hatályba

## A Bács Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület közleményei

## Gazdaköreinkhez

Tekintettel arra, hogy gazdaköreink tagjaitól mind gyakrabban jönnek be egyesületünkhöz megkeresések a gyümölcstermelő, szőlő és bortermelő szakosztály megalakítására nézve, tisztelettel felszólítjuk valamennyi gyümölcs, szőlő és bortermelő gazdaköreinket, hogy minél előbb alakítsák meg az alapszabályban megadott lehetőség szerint gyümölcs, szőlő és bortermelő helyi szakosztályainkat és küldjék be egyesületünkhöz a szakosztály vezetőjének, esetleg tagjainak névsorát, hogy ezek alapján megalapíthassuk egyesületünk »Bácskai gyümölcs, szőlő és bortermelő központi szakosztályát». Ez annál is inkább sürgős volna, mert ezen szakosztályokon keresztül könnyebben tudnánk kijárni a gyümölcsfák és szőlők megóvásához szükséges védőszerkeket kedvezményes beszerzését, továbbá az őszi gyümölcsésvadban a befőzéshez szükséges cukor kintalását.

A szakosztályok megalapításának határideje 1943 év április hó 30-a, hogy a május hónapban összehívandó közgyűlésünkön a központi szakosztályt is megalakíthassuk.

## KENDERTERMELŐ GAZDÁK FIGYELMÉBE!

Kendertermelő és értékesítő központi szakosztályunk már idestova egy éve működik és küzd a kendertermelők érdekeiért, a nélkül, hogy a vidéki szakosztályok a helyi gazdakörökön belül mindegyik megalakultak volna. Ezért felhívjuk a kendertermelő vidékek gazdaköreit, hogy ahol még nincs

a helyi kendertermelési és értékesítő szakosztály megalapítva, azt haladéktalanul alakítsák meg és a vezetőség és tagjainak névsorát sürgősen küldjék be egyesületünkhöz Zomborba, hogy a május hónap folyamán összeülő közgyűlés keretén belül a kendertermelő központi szakosztályt is megalapíthassuk.

## KENDERVETŐMAG

Felszólítjuk valamennyi kendertermelő gazdánkat, hogy a kendervetés után fennmaradó fölös kendermagjainkat jelentsék be egyesületünkhöz, hogy felhívjuk figyelmét mindazon gazdáknak, akik kenderet szándékoztak vetni, de nem jutottak elegendő kendermaghoz és így a feles kendermagokat a termelőkhöz juttassuk. Ezt annál is inkább kérjük a kendertermelő gazdáktól, mert egyrészt ez hazafiás kötelességük, másrészt a fennmaradó kendermagot ugysem tudják vetőmag értékben értékesíteni.

## A szpiritusz új ára

A közellátási miniszter rendelettel megállapította a denaturált szesz új árát. A nyílt edényben eladásra kerülő legalább 91,5 százalék szesz tartalmú denaturált szesz fogyasztói ára — a vevő edényében — literenként 1,96 pengő. A palackozott denaturált szesz fogyasztói ára literenként 1 literes palackokban 2,16 pengő, fél literes palackokban 2,20 pengő. betétként az egy literes kölcsönpalackok után 80 fillér, a fél literes kölcsönpalackok után 70 fillér számítható.

## Valaki kopog az ablakon

## A Délvidék regénye

— Quietum restet — suttozta magában. — Nyugodjék békében... nyugodjék csendesen... Egyszerre felugrott. Csillogott a szeme és elküldte magát a néma házban:

— A csendes-szoba!...

— Milyen egyszerű! Hiszen egy gyermek is kitalálhatta volna a titkot! — Ki tudja, mióta nevezik már csendes-szobának azt a félre-és, meglehetősen nagy, kőpadlós helyiséget az északi szárnyban... hogyan is feledhette el?

Leszaladt a lépcsőn a földszintre és megnyomta a csendes-szoba kilincsét.

Az ajtó be volt zárva. Mindenáron meg akarta találni a kulcsot, de el volt szánva, hogy, ha kell, kifeszíti az ajtót. Tudta, hol lógnak Jack kulcsai. Lehozott egy csomót s a nehéz, régi ajtó hamarosan kitért nyirkos recsegéssel. Hideg, sirbolthoz hasonló levegő csapta meg Cicely arcát, akárcsak akkor, mikor először járt itt.

Megborzongott, amint körülnézett a meztelen falakon. Állandó félhomály volt idebenn, mert az egyetlen, keskenyre szabott ablak előtt, amely az északi fal felső részén nyílt, sűrűlombú bokrok álltak.

Kilenc láb észak-déli irányban, tizenkét láb nyugatról keletré... gyorsan felmérte a szobát. A vonalak pontosan a középső kőköcske közepén találkoztak. Cipője sarkával dobantott egyet a kőlapon: üres, tompa hangot adott.

Szinte magánkívül szaladt Cicely a vasrudért, amit az előcsarnokban tett le tegnap és egyuttal jókora követ is cipelt be, hogy megtámassza vele a kőlapot, ha sikerül majd felemelnie.

Ledobta a követ és nekikészült a munkának. Ragyogott az arca. Hogyan örül majd Jack! Felgyűrte ruhája ujját két gömbölyű, fehér karján és, amint munkához fogott, akaratlanul egy régi dal kelt életre ajkán, halk dudolással:

— Én szeretem őt.

Ó szeret engem,

Mint a gerlepár,

Ugy élünk ketten...

Sikerült a vasrud végét a kőlap alá feszítenie. Különös: a kőlap nem volt köröskörül megerősítve cementtel, mint a többiek. Sokkal könnyebben meg tudta mozdítani, mint ahogyan hitte. Még mélyebbre ékelte a vasrudat és a kőlap mind magasabba emelkedett...

A szívem az övé,

A szíve az enyém,

A magam képét látom

Ragyogó szemén...

De a kőlap nagyon nehéz volt s minél magasabba emelte, annál nehezebb. Vagy hat lábnyi széles lehetett. Ha nem lett volna meglepően vékony, soha meg nem bírta volna emelni. Így azonban sikerült először a magával hozott

tó, tehát palackkal együtt 1 liter denaturált szesz ára 2,96 pengő, félliteré 1,80 pengő. Hétfőtől kezdve már az új árakat számítják.

## 86 fillér egy darab csomagolt babaszappan

A közellátásiügyi miniszter a Budapesti Közlöny vasárnapi számában megállapított rendeletével megszabta a belföldi babaszappan legmagasabb gyári, viszonteladói és fogyasztói árát. A 8 deka súlyú, legalább 77 százalék elszappanosított zsírsavat, ezenkívül illatanyagot is tartalmazó csomagolt babaszappan legmagasabb fogyasztói ára az ország egész területén darabonként 86 fillér. A rendelet április 11-én életbe lépett.

## A kormány szabályozta a textilárak előállítását és forgalmát

Budapestről jelentik: A kormányrendelettel szabályozta a textilárak előállítását és forgalmát. A rendelet értelmében a közellátásiügyi miniszter megszabhatja, hogy az egyes gyárak milyen fajta, minőségű és mennyiségű textilárut gyárthatnak a polgári fogyasztók számára és kijelöléshez kötheti a textilárak árusítását. Új textilgyárakat további rendelkezésig nem jelölnek ki.

Arról is intézkedik a kormány rendelete, hogy közellátási célokra igénybe vehetik azon kereskedők raktárát, akiknek a jogositványa megszűnik, vagy akik 3 hónappal hosszabb ideig zárva tartják üzletüket.

## Kutyaszörgyűjtés

A napilapok és a rádió rámutattak az állattisztör jelentőségére az anyaggyártás szolgálatában, egyuttal felhívták a közfigyelmet a állattisztörök fokozott gyűjtésére. A Duna-Tisza közti Mezőgazdasági Kamara állattenyésztési szakosztálya minap tartott, nagy érdeklődéssel kísért ülése ugyancsak foglalkozott ezzel a kérdéssel és felvetette a gondolatot, hogy

a közel jövőben időszerű veszélyesség elleni oltásokkal kapcsolatban el kellene rendelni a hosszuszőrű kutyák (pulik, komondorok stb. stb.) megnyírását.

Ezáltal sokezer kg. értékes szőr jutna az anyaggyártás céljaira, amiből pokrócok, nemezcsizmák, filclapok, egyszóval a honvédelem szempontjából is elsőrendű szükségleti cikkek volna készíthetők.

A veszélyesség elleni kötelező oltásokkal kapcsolatban tehát sürgősen el kellene rendelni a hosszuszőrű kutyák megnyírását!

kövön megtámasztania a sarkát, aztán kis pihenés után lehajolt, két kézzel megfogta a kőlap szélét és minden erejét összeszedve, lassan, de győzedelmesen, emelte mind magasabbra, míg végül, egészen felemelve, hátraejtette. Nem baj, ha el is törik. A kő széle sértette a kezét, nehezen lélegzett, minden tagja fájt az erőlködéstől.

(Folytatjuk.)

## Apróhirdetések

Április 7-én kocsi-som elvesztett egy ponyvát. Becsületes megtaláló 20 p. jutalom részesül. Zsarkovacska szódásnál. Fonoda ucca 24. a-3358-f

Udvaros, ki ért a lovakhoz, állandó munkára azonnal felvétetik. Tízris beszállóvédő. Zombor. a-3359-f

Keresek megvételre egy baromfi keltetőgépet. Pelczér Sándor Csonoplya. a-3341-f

Magastörzsű és bokrosított virág és konyhakertészeti palánták kaphatók Durante kertészetében. a-3345-f

Cipészegéd állandó munkára azonnal felvétetik. Kolonits György cipész mesternél. Zombor. Szentelek Kornél u. 2. a-3319-f

Rézgálicpótló. Földművelésügyi miniszter által engedélyezve. kapható nagyban és kicsinyben. Suhaida, Vitéz utca 15. a-3360-f